

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXXIV Rugsėjis – September 28, 1989 Nr.36

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Gorbačiovo 'niet'

Gal ne toks baidus kaip atrodo

Vytautas Meškauskas

Rugsėjo 15 d. įnešė daugiau aiškumo į mūsų tautos Sovietijoje bylos stovį. Iki to laiko nebuvo aišku, ko galima laukti iš Gorbačiovo žadamų reformų: nepriklausomybės ar tik šiokios tokios ūkinės ir kultūrinės autonomijos. Logiškai galvojant atrodo, kad nepriklausoma Lietuva nesudaro didelio pavojaus Sovietijai, o tuo labiau pačių rusų socialistinei ar kokiai kitokiai respublikai. Žinoma, visai vistiek kokia ji būtų - ji turėtų bendrų interesų su Lietuva, kuriuos galima būtų suderinti su mūsų atskiromis sutartimis.

Iš sovietinio taško žiūrint, susidariusią situaciją komplikuoja faktas, kad pradėjus dalinti imperiją vis daugiau atsisiras jos dalių, kurios reikalaus Lietuvai duodamų teisių. Taip toli rusai, bent jų dauguma, nenorėtų eiti. Vakarų Ukraina šiandien, Pabaltijo pavyzdžiu, reikalauja tikėjimo laisvės. Kiek laiko turi praeiti iki bus pareikalauta laisvės visai Ukrainai?

Už tat nestebėtina, kad Gorbačiovas rugsėjo 15 d. susitikime su Pabaltės partijos ir vyriausybės vadovais akcentavo tris principus, nuo kurių Maskva negali jokiu atveju

atsisakyti: turi likti sovietų federacija, vieninga partija ir visos tautybės turi turėti tokias pat teises.

Čia galvoje turima sovietų piliečių teisė apsigyventi kur nori. Iš to išplaukia ir negalia ištremti anksčiau atvykusius, ar dar vis atvykstančius kolonistus. Tai didelis smūgis Latvijai ir Estijai, kurios mano, kad jų apgyvendinimas rusais pažeidė jų tautinės nepriklausomybės teises ir turi būti atitaisytas.

Federacinės valstybės formos gali duoti didelės autonomijos įvairiose srityse, tačiau dėl to galima būtų lengviau susitarti iš pradžių gavus nepriklausomybės teisę ir tik po to susiderėti dėl jos apribojimo konfederacijos naudai.

Pagal visą sąjunginę komunistų partiją priklausys ir toliau nuo centro, jei jos lokaliams skyriams nebus duota teisė apsaugoti savo interesus.

Žodžiu iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Gorbačiovo 'niet' neduoda daug vilčių nepriklausomybei, nors ir tose ribose, jei lietuviai bus vieningi, galima būtų išsiderėti to-

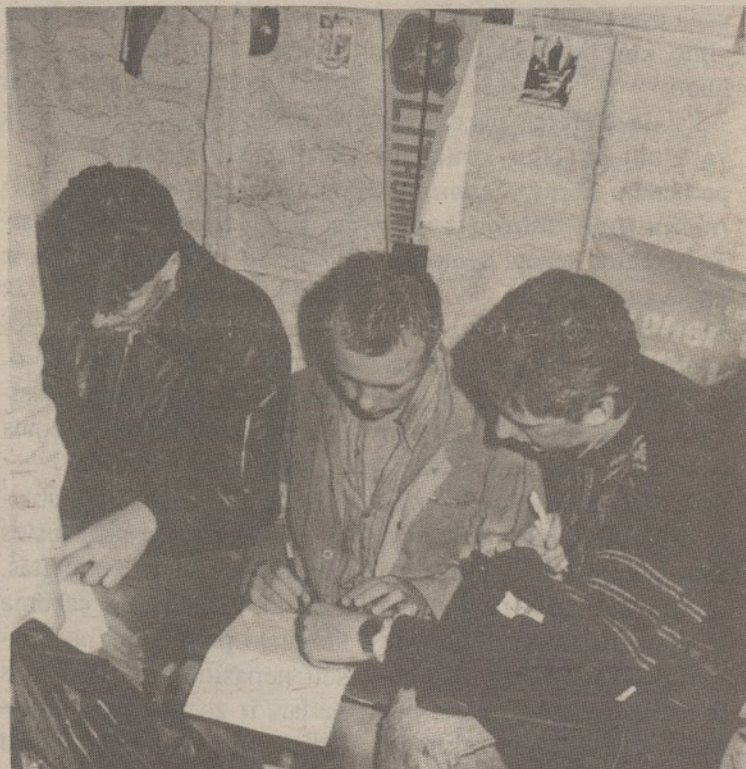
(Nukelta į 4 psl.)

Vilniuje prie Katedros susirinkę jaunuoliai pasirašo pareiškimus atsisakydami tarnauti sovietų armijoje. Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Atsisakoma tarnauti okupacinėje armijoje

Vilniuje Lietuvos Laisvės Lygos Akademinio jaunimo skyrius ir LTJS "Jaunoji Lietuva" prie Katedros surengė akciją, protestuodami prieš Lietuvos įjungimą į TSRS sudėtį. Protesto forma – netarnauti okupacinėje kariuomenėje. Organizatoriaus iš visų respublikos kampelių buvo atnešti 59 kariniai bilie-

Lietuviai nepasiduoda

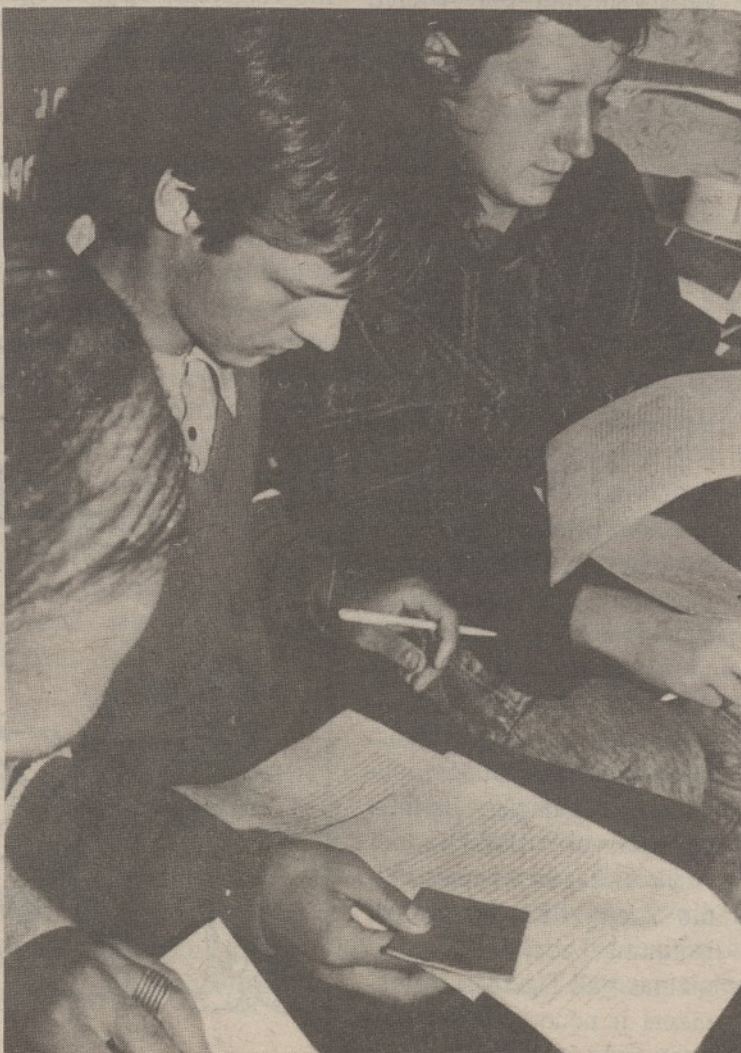
New York Times praneša, kad rugsėjo 23 d. Lietuvos Aukščiausioji Taryba 274 balsais, tik 2 deputatams susilaikius, priėmė savo specialios komisijos 1940 metų įvykiams ištirti nutarimą, kad tų metų sovietų Lietuvos prisijungimas buvo neteisėtas.

Toji deklaracija tiesiogiai prieštarauja Gorbačiovo pažūrai, kuris prieš kelias dienas pareiškė Pabaltijo kraštų partijos ir vyriausybės atstovams, kad jų valstybės prisijungė laisva valia. Pagal Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, prisijungimas buvo ne tik nesavanoriškas, bet ir neteisėtas, nes tie klausimai turėtų būti sprendžiami visos tautos referendumu.

Taip pat, priešingai Gorbačiovo nurodymui, Lietuvos komunistų partija (LKP) laikraštyje pereiš penktadienį paskelbė naują LKP Statuto projektą, kuriame sakoma, kad jos santykiai su kitom komunistų partijom gali būti nustatyti tik "laisva valia".

Tai tačiau nereiškia suskilimą komunistų eilėse, nes Lietuvos kompartija remia Gorbačiovo pertvarkos programą.

Valstybės skeretorius James Baker, paklaustas CBS "Face the Nation" programoje tuo reikalu, pareiškė, kad JAV nepripažino 1940 metais Pabaltijos valstybių prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Jis labai pagėdautų, kad tas reikalas būtų išspręstas ne sukilimais, priemonėmis. Tokia pat pažūra jam, Bakeriui, pareiškė ir sovietų užs. reikalų ministeris Shevardnadze per paskutinį susitikimą.

Karinių bilietų gražinimas

Algimanto Barzdžiaus nuotr.

tai, prirašymo liudijimai.

Karo prievolinkai parašė tris pareiškimus rusų kalba. Vieną – TSRS Gynybos ministrui, antrą – Lietuvos kariniam komisarui, trečią – pasi liko sau. Surinktus bilietus ir liudijimus banderole išsiuntė į Maskvą. Siuntinio kaina – 30 rublių. Galėjo, žinoma, perduoti Lietuvos kariniam komisarui, bet pasimokyta iš ankstesnių laikų. Mat kariniai bilietai savininkams būdavo gražinami kaip pamesti.

Galima būtų paklausti, ar pavyko protesto akcija? Kol kas – ir taip, ir ne. Jokios reakcijos iš vyriausybės pusės dar nebuvo. Tiksliau, pastebėjimai buvo išreikšti prieš

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIJOS Apšvalga

Ginčai Maskvoje ir Washingtonė. - 'Busho administracija ilgisi šaltojo karo'. - 'Jelcinui Amerika buvo 5000 km ilgio baras'. - Gorbačiovas kartoja. - 'Čistka' Politbiure...

Maskvoje posėdžiaujant kompartijos CK, o Amerikoje laukiant Sovietijos užs. reik. min. Ševardnadzės, laikraščių puslapių pilni kontraversijos, kaip žiūrėti į perestroiką ir ko iš jos laukti. Toms diskusijoms pradžią davė Valstybės Departamentų psekretorius Eagleburger, pareiškdamas, kad dabartinė neaiški situacija Rytų Europoje iššaukia daugiau galvosūkių negu anksčiau buvusi, kada pasaulį buvo pasidalinusi dvi supervalstybės. Tiesa, tarp jų buvo šaltas karas, bet tada viskas buvo daugiau ar mažiau aišku. Tai buvusi daugiau kontroliuojama situacija, negu tarp abiejų pasaulinių karų su konfliktais tarp visų valstybių. Jis būkštavo, kad dabartiniai pasikeitimai veda prie padėties destabilizavimo, kurį bus sunku kontroliuoti.

Tai davė progos pakelti galvą administracijos kritikams po bendrą šūkiu: "administracija ilgisi šaltojo karo". Taip kaltino senato demokratų daugumos vadą George J. Mitchell. Girdi, paskutiniai administracijos atstovų pareiškimai apie Sovietų Sąjungą ir Rytų Europą rodo, kad ji nelabai susigauja, kas iš tikro vyksta Sovietų Sąjungoje. JAV 40-tį metų reikalavusi, kad Sovietų Sąjunga pakeistų savo politinę sistemą ir atpalaiduotų varžtus Rytų Europos valstybėms. Ko buvo reikalaujama – pradėta pildyti. Tai, žinoma, triumfas JAV-bėms. Bet, vietoj skatintų pasikeitimų, administracija sustingo vietoje.

Kiek ta kritika paveikė administraciją, šiuo tarpu dar neaišku. Ji tačiau paskelbė priimančią Sovietų pasiūlymą derėtis ir dėl kilnojamųjų tolimosios distancijos raketų. Anksčiau ji to nenorėjo, aiškindama, kad kilnojamąsias, vežiojamas iš vietos į vietą raketas sunku sukontroliuoti. Kartu prez. Bush ir Valst. Sekr. James Baker priminė, kad Nikaragva ir Etijopija dabar gaunanti daugiau ginklų iš Varšuvos pakto valstybių negu anksčiau. Gorbačiovas buvo raštu pažadėjęs daugiau ginklų į Nikaragvą nesiųsti. Jo parašas tačiau, pasirodo, nesieja kitų komunistinių valstybių.

...

Sovietų laikraščiai nieko nerašė apie Jelcino viešnagę Amerikoje. Tik jam grįžus, PRVADOJE pasirodė vertimas ilgo straipsnio iš Italijos

laikraščio La Repubblica, kurio korespondentas Washingtonė rašė, kad Jelcinas beveik visą laiką Amerikoje buvo girtas. Visas tas kraštas jam buvęs tik 5000 km. ilgu baras. Jis apskaičiavo, kad per savo aštuonių dienų viešnagę išgėręs du butelius whisky ir nesuskaičiuojamus kokteilius. Nors Washingtonė girti senatoriai ir kongresmanai nėra retenybė, Jelcinas visus nustebino. Jis atvežęs motinos Rusijos dvokimą ir patvarumą į Washingtonė politikos koridorius.

Tą vertimą PRAVDA įdėjo be jokių komentarų, tačiau, žinant Sovietų dezinformacijos sugebėjimus, nesunku suprasti, kas straipsnį 'užsakė'. Buvę Jelcino kelionės organizatoriai ir palydovai Jelcino girtavimą paneigė. Tik vieną kartą Jelcinas, su dar keturiais vyrais, išgėręs Jack Daniels ketvirtį...

Laiškai tačiau yra pasikeitę. Pravda, gavusi daug pasipiktinusių skaitytojų laiškų ir susilaukusi pasmerkimo iš "Maskvos žinių" dienraščio, po trijų dienų, rugsėjo 21 d. paskelbė trumpą Jelcino atsiprašymą savo septintame puslapyje.

Byla tuo tačiau nepasibaigė. Ją svarstys Aukščiausios Tarybos viešumo komitetas. Tam tikri sluoksniai, sakoma komiteto pranešime, nori pasėti nepasitikejimą Tarybos nariais ir žemina juos moraliskai. Maskvos žinios dabar kelia klausimą, kur gi buvo Sovietų korespondentai, kad reikėjo pasinaudoti nepatikimais italų pletkais.

Rimtai į Jelcino vizitą žiūrėdamas, ilgametis N.Y. TIMES korespondentas Maskvoje A.M. Rosenthal rašo, kad iš tikro Jelcinas amerikiečiams norėjo pasakyti štai ką:

1. Sovietų Sąjunga yra bėdoje ir Gorbačiovas nežino ką daryti.

2. Už tat amerikiečiai turėtų jam ateiti visom galimom ūkiškom priemonėm, paskolom, bei ūkiniu bendravimu pagalbon. Pagal jį, bent 10 % ar 15% Sovietų ūkio reiktų tuojau pat suprivatinti.

Administracijos pareigūnai kurie su Jelcinu kalbėjo, buvo labai mandagūs. Jie linki Gorbačioviui pasisiekimo, nes neaišku, kas bus nepasisekimo atveju. Bet jie taip pat išmintingai abejoja, ar komunizmas gali išgelbėti komunizmą ir nenori niekuo rizikuoti tame žaidime.

Rugsėjo 19 d. Gorbačiovas kalbėdamas kompartijos Centro Komitete pakartojo savo pažiūrą, jau prieš kelias dienas pareikštą Pabaltės respublikų partijos ir vyriausybės vadovams: "Kalbos apie atsisiskyrimą yra neatsakingas žaidimas". To reikalauja esą avantiūristai. Nesą jokio pagrindo abejoti Baltijos respublikų apsisprendimu prisijungti prie SSSR. Taip nusprendę jų gyventojai. CK tokių Gorbačiovo pareiškimų sutiko ovacijom. Po to jis pridūrė:

"Pasakysiu tiesiai. Mes neatsisakome visos problemos spręsti politiniais būdais, tačiau kur to reikalauja situacijos paastrėjimas, kur kyla pvojus saugumui ir žmonių gyvybėms, mes elsimės ryžtingai, panaudodami visą Sovietų įstatymų jėgą."

Gorbačiovas taip pat pranešė, kad naujas Partijos Kongresas bus sušauktas anksčiau negu buvo numatyta. Jis įvyks jau 1989 m. spalio mėnesį. Gorbačiovas taip pat reikalavo skubėsių reformų ir platesnių teisių atskiroms respublikoms. Jis pabrėžė kompartijos primatą, tačiau duodant daugiau teisių ir respublikų organams.

Gorbačiovas sustojo prie pabaltiečių teigimų, kad ir dabar veikianti Sovietų konstitucija teoriškai įgalina išstojimą iš Sovietijos. Jis sakė:

"Galvojimas apie šalies administracinio ir teritorinio žemėlapijo apipjaustymą gali dar daugiau sukomplikuoti jau dabar esančią sunkią situaciją."

...

Tik pasibaigus kompartijos CK posėdžiams, buvo paskelbti pakeitimai svarbiausiame partijos organe - politbiure. Iš jo pašalinti Vladimir Ščerbitski - drausmingas Ukrainos partijos šefas, Vik-

■ Iš kitos pusės

Vilius Kavaliauskas, buv. TIESOS koresp. New Yorke, pridėjęs prie savo pavardės dabartinį titulą "Lietuvos žurnalistų sąjungos Valdybos pirmininko pavaduotojas", skundžiasi to laikraščio rugpiūčio 20 Nr., kad norėdamas susitikti su "Laisvosios Europos" radijo stoties lietuviais bendradarbiais gavęs tokį atsakymą:

"Mums uždrausta diskutuoti su pašaliniais bet kokius klausimus".

Kavaliauskas mėginęs apeliuoti į profesinį solidarumą, priminęs šiltą susitikimą "Amerikos Balso" lietuvių redakcijoje Washingtonė. Nepadėjo. Lygiai prieš 10 metų jam su jaunimo grupe lankantis Koelne, gidas paskelbė, kad numatyta aplankyti "Vokiečių Bangos" radio stotį. Tada ekskursijos politrukas net rankomis sumosikavęs sušuko: "Aiškiausia provokacija!" Tai buvęs paskutinis kartas, kada Kavaliauskui buvo uždrausta susitikti su kolegomis žurnalistais. Savo skundą Kavaliauskas baigia:

"Savąjį baimės sindromą per tą dešimtmetį mes įveikėm. Muenchene dirbantys kolegos dar ne."

Tai man priminė KOMJAUNIMO TIESOS bendradarbio prieš kelis mėnesius bandymą išsiaiškinti laiškų ir laikraščių cenzūros klausimą pačioje Maskvoje. Atitinkami pareigūnai atsakė su juo kalbėtis, patardami jam tą klausimą išsiaiškinti savo paties redakcijoje. Juk Lietuva dar Tarybų Sąjungoje! Todėl suprantamas ir Muencheno darbuotojų atsargumas. Ar jie gali būti tikri, kad toks patikimas Sovietų saugumui asmuo, kaip jų laikraščių korespondentas užsienyje, nenori pvz. išsiaiškinti Muencheno institucijos informacijų Lietuvoje šaltinius? Juk ilgą laiką tos radijo transliacijos buvo trukdomos klausyti! Naivus buvo ir Kavaliausko jiems pasiaiškinimas, kad jis atvykęs į Vak. Vokietiją ieškoti naujesnės medžiagos apie Ribbentropo-Molotovo pakta! Valstybės d-tui paskelbus vokiečių pasidarytus savo užs. reik. ministerijos dokumentų mikrofilmus, jie niekam nebuvo paslaptis.

Tiesa, Kavaliausko naudai galima pastebėti, kad tas paktas buvo gerokai apmirštas net išeivių tarpe. Pavyzdžiui PASAULIO LIETUVIS, tik dabar skelbdamas kai kurių dokumentų vertimą iš vokiečių kalbos įvade rašo, kad tik jų vertėjas "dr. Nemickas išvelgė reikalą paskelbti visus Pabaltijį liečiančius suokalbjo dokumentus". Su visa priderama pagarba dr. Nemickui, reikia konstatuoti, kad jau 1973 m. dr. Bronis J. Kaslas pajuto reikalą tais dokumentais pasinaudoti, išleisdamas savo 544 psl. knygą "The USSR-German Aggression Against Lithuania".

Būdamas Amerikoje Kavaliauskas ją būtų gavęs dovanai iš VLiko. Deja, tada jis galėjo kontaktuoti tik vietinius stalinistus LAISVĖJE ir VILNYJE. Kad apie tos knygos egzistenciją nieko negirdėjo PL – tai jau, žinoma, liūdna.

Asmeniškai nė kiek neabejoju pirmininko pavaduotojo patriotiškumu, tačiau kol jo laikraštis dar puošiasi "Viso Pasaulio Proletarai, Vieniukitės" šūkiu, po tuo teigimu pasirašyti, kaip sakyti burokratai, negaliu. O jie dar valdo pasaulį. (vm)

tor Čebrikov - buvęs KGB viršininkas, vėliau visų teisiųjų klausimų prižiūrėtojas, ir Viktor Nikonov - žemės ūkio bosas. Jų vieton paskirti dabartinis KGB šefas, armijos gen. Vladimir A. Kriučkov ir Juri Masliukov, Gosplano viršininkas.

Iš politbiuro kandidatų (ne balsuojančių narių) pašalinti Jurij Solovjen, Leningrado partijos bosas, kuris pralaimė-

jo rinkimuose, ir Nikolay Talyzin, buvęs Gosplano bosas.

Jų vieton paskirti latvis Boris K. Pugo, vadovavęs kompartijai Latvijoje 1984-88 metais ir Jevgenij Primakov, ekonomistas ir PRAVDOS kolumnistas ūkiniuose reikaluose.

Visi pašalintieji buvo laiko mi griežtesnės linijos šalininkais. Viso politbiure turėtų būti 12 narių, kandidatų - 8.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA P.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344
6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$25.00 • Single copy 60 cents.

Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Tautos likimas yra mūsų visų rankose!

Lietuvos gen. konsulo Vaclovo KLEIZOS kalba, pasakyta prie Laisvės kovų paminklo Chicagoje š.m. rugsėjo 17 d. Tautos šventės minėjime, surengtame Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdybos.

Susirinkome ypatingame istoriniame momente minėti Tautos šventę, tautos, kurios viena dalis išsklaidyta po visą platųjį pasaulį, o kita dalis paverpta, bet kovojanti, nepraradusi vilties, su kiekvienu saulėtekiu drąsiau ir tvirčiau žengianti į laisvės aušrą. Turime daug švenčių ir daug garbingų sukakčių, kurias minime ir kurios mus stiprina. Tačiau tik vieną Tautos šventę mus visus taip glaudžiai jungia į savąją šeimą, tą di-

džiulę šeimą, kurią sudaro lietuvių tauta, nesvarbu kur ji bebūtų.

Šiandien esame kritiškaime laikotarpyje, kuris gali pakeipti lietuvių tautos likimą viena ar kita kryptimi. Kaip praityje, taip ir dabar tautos likimas yra mūsų visų rankose, nes tiek Vakarai tiek Rytai mūsų pastangų nuoširdžiai neremia. Čia prisimena prieš porą metų šiame krašte populiarios dainos žodžiai: You and me against the world.

Todėl iškyla reikalas ir būtinybė mūsų tautai kaip vienai šeimai labiau suartėti, sujungti jėgas bendram uždaviniui. Tiek čia, tiek Tėvynėje turime stengtis vieni kitus labiau pažinti, suprasti, suartėti.

Tiksliau pasakius, gal nebūs ji visų lietuvių dėmesio centre, bet labai aiškiai, lietuvių akademikų akiratyje. Ne tik išeivijos, bet gal dar daugiau Lietuvos akademikų dėmesio centre, bus Chicaga! Šeštasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas, kuris vyks lapkričio 22-26 dienomis Chicagoje, sutrauks apie 250 lietuvių akademikų. Numatoma, kad iš Lietuvos jų atvyks apie 60. Manau, kad šis simpoziumas į istoriją įeis, kaip "Pirmasis Pasaulio Lietuvių Simpoziumas". Iš Lietuvos į jį atvyks: Mokslų Akademijos, Vilniaus universiteto ir Kauno Politechnikos instituto mokslinis personalas. Tai vis žymūs Lietuvos akademinio pasaulio žmonės: dekanai – katedrų vedėjai. Jų tarpe ir tų yra, kurie eina Sąjūdžio pirmose gretose.

Tai vis žmonės, kurie turi labai svarbią rolę Lietuvos atgimime ir jos ekonominiame atsistatyme. Tie, kurie planuos Lietuvos ekonomiją, turi plačiau susipažinti su Vakarų pasauliu. Jeigu nebus pakeista galvosena ir metodai, tai nebus geresnių rezultatų. Maskvos biurokratai taip sėkmingai planavo, kad net mui-lo nebeliko. Iki šiol mūsų bendravimas daugiausiai vyko su įvairaus žanro menininkais. O į simpoziumą iš Lietuvos atvykstantieji, daugiau-

ti. Ne paslaptis, kad laiko, aplinkybių ir sistemų įtakoje keitimės mes visi, mūsų tarpe atsirado skirtumų. Tenka ieškoti bendrų kelių ir būdų tiems skirtumams mažinti bei šalinti. Jei to neįvyks, yra pavojus, kad jie didės, plyšys plėsis ir pračities istorija kartosis, tos pračities, kurią daugelis iš čia esančių išgyveno, atvykę šį kraštą prieš 40 metų.

Šioje tautos – lietuviškos šeimos šventėje, besirūpindami dabartimi, su viltimi ir pasididžiavimu žvelgiame į kovojančios tautos dalį, kuri taip nuosekliai, taip vieningai, su dideliu solidarumu siekia pilnutinės laisvės ir nepriklausomybės. Jie mus stiprina, mus uždega, mums sukelia dėkingumo ir meilės jausmus. Nors ir nebūdamas pranašu, poetas V. Mačernis savo Vizijose matė tą tautos kelią į laisvę:

*Ir degdamas liepsnoj
aš vėl regiu, –
Kaip nykią naktį
dykumų keliu smėlėtu,
Skausmingų abejonių lydimą,
Tačiau be aimanų, be skundo,
susikaupus ir iš lėto
Į priekį smelkiasi
naujoji milžinų karta.*

O ta milžinų karta – tai visa šiandieninė Lietuva.

Chicaga bus dėmesio centre!

Juozas Žygas

siai bus technologai. Taip išėjo, kadangi žinia apie simpoziumą buvo paskelbta žurnale "Mokslas ir Technika". Paskaitę tą žinią-kvieslį, jie tai palaikė tiesioginiu kvietimu. Net nesusisieję su organizaciniu komitetu, pradėjo rengtis kelionei.

Kurie, neseniai lankėsi Lietuvoje ir turėjo kontaktų su akademiais sluoksniais, sako, kad ten susidomėjimas simpoziumu nepaprastai didelis. Visi rengiasi, kaip į atlydus. Tad rengėjams yra rūpestis ir atsakomybė, kad tas jų entuziazmas nesupliukštų. Ir išeivija, ypač mūsų akademikai, tam susitikimui turi rengtis. Reikia sudaryti padarias sąlygas, kad jų viešnagė būtų bent pakenčiamai gera.

Spaudoje jau buvo minėta, kad rengėjai yra susidūrę su nenumatytais finansiniais sunkumais. Planuojant simpoziumą, pradžioje buvo manyta iš okup. Lietuvos turėti 6-8 dalyvius. Tiek svečių, tai patys rengėjai būtų pas save priėmę ir finansinius reikalus sutvarkę. O dabar ne 6, bet greičiausiai 60. Tokį antplūdį priimti, komitetas jau yra beveik bejėgis.

Yra sakoma, kad bėda niekuomet viena nevaikšto, bet vis po porą ar trejetą susikabinę. Taip ir dabar išėjo. Rengėjai pradėjo girdėti, kad iš Lietuvos atvažiuoja 40, 50 ir pagaliau 60. Kai buvo bandoma su ta mintimi apsiprasti. Staiga buvo gauta žinia, kad Pan Am lėktuvai "rublių" keleivių daugiau nevezios, kadangi Maskva neatsiskaito. Tokiu būdu atvykstantieji, bilietus tegali nusipirkti tik iki New Yorko. O po to viskas krenta – ant rengėjų pečių.

Situacija pablogina dar tas faktas, kad atvažiuojantieji yra komandiruotes, visas ir bilietus (žinoma, iki New Yorko) susitvarkę. Tad nebelaikas pasakyti. Nevažiuokite! Rengimo komitetas tai žinodamas, įvairiais būdais stengiasi sutelkti pinigų. Tam tikslui buvo išsiuntinėti laimėjimų bilietai. Yra labai įdomių ir masinančių laimėjimų. Kelionė Karibų jūroje, atostogos Bahamų salose, ir daug kitų įdomių laimėjimų. Būsimas šių laimėjimų pelnas yra skirtas atvažiuojančių priėmimui.

Šis simpoziumas nėra vien Chicagos, bet visos išeivijos kultūrinis renginys. Tad yra lauktina visos išeivijos įsijungimo. Tenka dar primygtinai pakartoti, kad lauktinas žymiai didesnis akademikų ir profesionalų įsijungimas. Bent šiuo atveju nereikėtų dairytis vien į pensininkų pusę. Per daug dažnai matome,

prie keletos dolerių aukos dargi titulą prikergtą. Lietuviškos veiklos nebūtų, jeigu tik tokie "dosnūs" aukotojai nebūtų.

Simpoziumo tarybą sudaro: Lituanistikos institutas, Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga, Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga, JAV lietuvių bendruomenės krašto valdyba. Taigi matome, kas sudaro Simpoziumo pelno nesiekiančią korporaciją, kuri yra įregistruota Illinois valstijoje. Gydytojų ir architektų sąjungos, o pensininkų draugija joje nefigūruoja. Tad tie, kurių vardu simpoziumas rengiamas, turėtų jausti finansinę ir moralinę atsakomybę. Visais simpoziumo reikalais kreiptis: L. Maskaliūnas, 6 Brook Lane, Palos Park, IL 60464.

ELECTRICIAN / GENERAL MAINTENANCE

– Wanted for an automotive manufacturer in Northeast Indiana. Must have knowledge and some experience with 460 volt, 3 phase electricity. Must be familiar with programmable controller and trouble shooting electronic equipment. Mechanical ability to perform some plant equipment maintenance and repair. Competitive wages. Send resume to:

Handy & Harman

ATTN: Personnel

1501 Wohlert Street

Angola, IN 46703

(31-33)

OPERATOR / SINGLE NEEDLE

Work for ladies belt manufacturer. Single needle exp. nec. Apply 400 Spring Garden St., 2nd fl., Phila, PA

(34-36)

MECHANIC / DIESEL GUARANTEED WEEKLY WAGE

Experience in cummins engine repair. Air conditioning experience a plus.

Churchill Transport

Detroit, Mich.

(313) 896-1500, ext. 822

(26-33)

REAL ESTATE LOGAN RESIDENTIAL AREA.

Use of house. Furnished or non furnished. No drugs. \$65 a week. Call: 215-887-3566

(34-36)

CIVIL ENGINEER

Opportunities for Civil-Structural, Transportation, and Environmental Engineers. Applicants must have 5 to 10 years experience and either be registered or be able to become registered in Michigan within 6 months Experience:

Structural to include structural steel, reinforced concrete and bridge design;

Transportation to include urban and rural road, highway, and bridge design and airport planning;

Environmental to include drink ing water and wastewater treatment and distribution and collection system design.

These challenging opportunities are coupled with an excellent benefit package. Please send resume and salary history in confidence to:

WADE-TRIM/EDMANDS

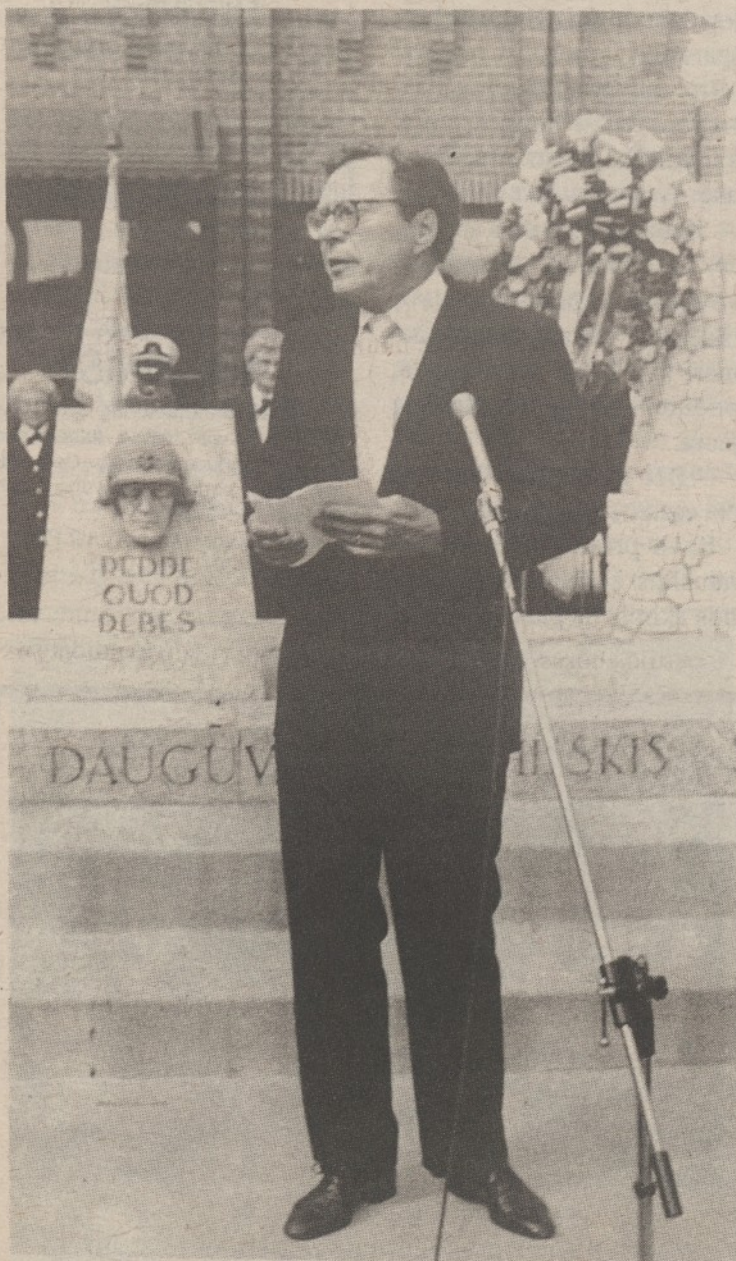
P.O. BOX 580 •

BAY CITY, MI 48707

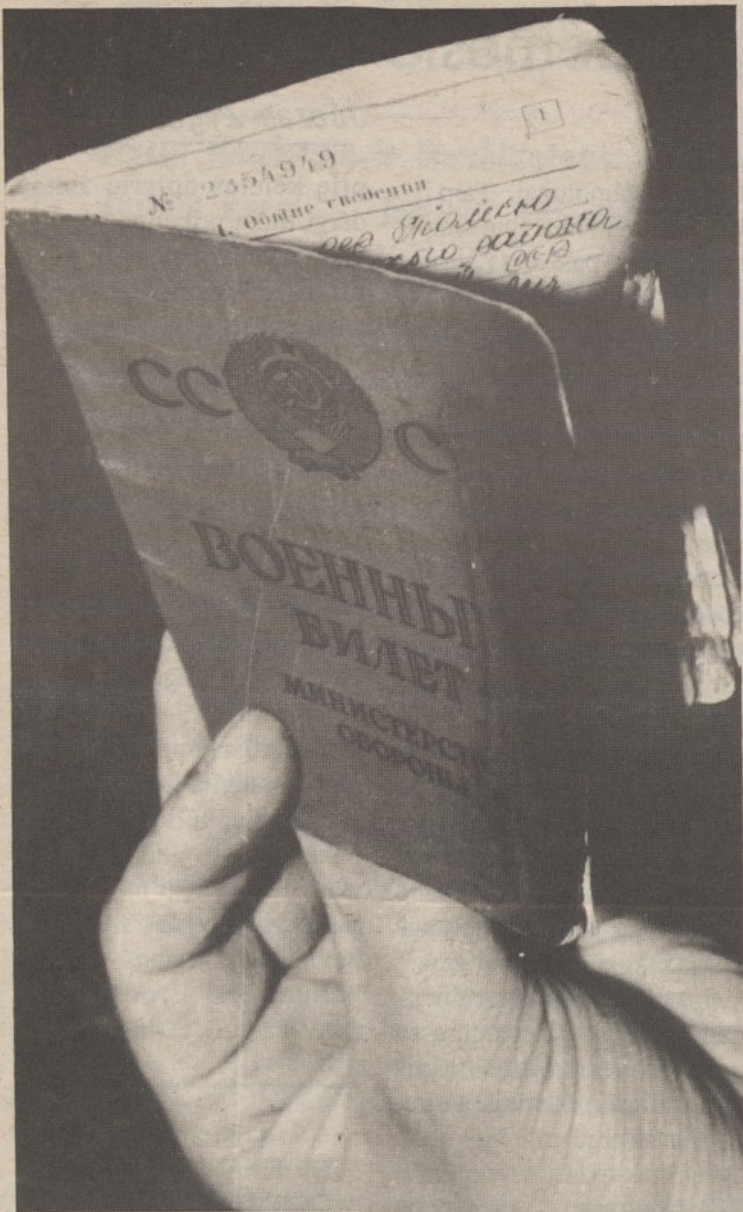
Attn.: R. Knop

EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(33-35)

Lietuvos konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza kalba Tautos dieną prie laisvės paminklo Jaunimo Centro sodelyje.
V.A. Račkausko nuotr.

Sovietų karinis bilietas, kurį lietuviai jaunuoliai grąžina, atsisakydami tarnauti Sovietų armijoje
Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Atsisakoma tarnauti...

(Atkelta iš 1 psl.)

rugpiūčio trečiąją. "Komjau-nimo tiesoje" TSRS liaudies deputatas, Sąjūdžio Seimo ta rybos narys Romualdas Ozo las, Respublikinio karinio ko misariato politinio skyriaus viršininkas Konstantinas Go-lubevas ir Lietuvos profes-i-nių sąjungų tarybos sekreto-rius Justinas Antanaitis pagei davo daugiau ar mažiau susi-laikyti nuo tokių radikalių veiksmų.

Tačiau Lietuvos Laisvės Lygos Akademinio jaunimo skyrius ir LTJS "Jaunoji Lie-tuva" turi irgi svarių argu-

mentų, jog laukti toliau nebe galima. Karinėse gretose žū-va, sužalojama daugybė tau-tiečių. Antra vertus, tarnauti nors ir Pabaltyjyje, okupanto armijoje, paprasčiausiai ne-garbinga. Protesto organiza-toriai remiasi 1949 m. Žene-vos konvencija, trečiąja da-lim, 51 straipsniu, draudžian-čiu okupacinei valstybei vers-ti globojamus asmenis tarnau-ti jos ginkluotose pajėgose.

Valentinas Markevičius

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Gorbačiovo 'niet'...

(Atkelta iš 1 psl.)

kių autonominių teisių, apie kurias prieš metus dar nebu-vo drįstama net pasvajoti.

Savaime aišku, kad – dar nežinant nei visų pokalbio de-talių nei paties Gorbačiovo pozicijų jo šalyje stiprumo – apie susidariusią situaciją ga-lima tik spėlioti.

Jei patikėti užpereitą sek-madienį Miami apsilankiu-siam Borisui Jelcinui, Sovie-tijos padėtis yra apverktina. Ji negalinti ilgiau delsti su demokratinėm reformom, at-nešančiom politinę ir ekono-minę laisvę. Anot jo, pirmie-ji du perestroikos metai pada-rė labai didelę įtaką galvojimui. Žmonės pradėjo sam-protauti savarankiškai, atsar-giai vertindami valdinę pro-pagandą. Kompartija turinti turėti lygias teises kaip kitos organizacijos. Tik tada Liau-dies deputatų kongresas ga-lėtų pakeisti partijos politinį biurą kaip galios centrą. Tai esą ypatingai reikalinga da-bar, kai politbiuras smarkiai pakrypo į dešinę ir su savim traukia Gorbačiovą. Į klausimą, ar tokios nuotaikos So-vietijoje nereikia komuniz-mo galo, Jelcinas atsakė, kad jokio komunizmo ten nebuvo iš viso. Kaip gali išnykti tai, ko visai nebuvo? Jis reikala-vo panaikinti centrinės minis-terijas, tvarkančias ūkį.

Paklaustas apie būklę Pa-baltėje, Jelcinas štai ką atsa-kė:

"Mes turime duoti respub-likom visišką politinę ir ūki-nę laisvę Sovietijos rėmuo-se ir tada, jei jos norėtų, mes turime leisti joms pasitrauk-ti."

Tai jau artima mūsų pozi-cijom pažiūra. Gaila, kad Jel-cinas yra opozicijoje. Grįž-tant prie tikrovės reikia atsi-minti, kad tur būt buvo nere-alu laukti Gorbačiovo sutiki-mo mūsų pageidavimams. Politbiuro nūdienė sudėtis rei-kalavo pradėti derybas su pir-miniu 'niet'. Paskui bus aiški-namasi, kodėl iš tikro 'niet' yra galutinė riba ir gal įrody-ti, kad tai, ką šiandien sovie-tai atmeta, faktinai būtų nau-da jiems patiems.

PESIMISTINIS ŽVILGSNIS IŠ ŠALIES

Sugrįžęs iš XXVIII-jo tarp-tautinio geologinio kongreso Vašingtone, sekančią dieną Chicagos lietuviškų gatvių vitrinose pastebėjau ryškius plakatus su mūsų lakūnų Da-rius ir Girėno atvaizdais. Juose buvo skelbiama, kad š.m. liepos 30 d., t.y. sekma-dienį, 2 val. po pietų, prie Da-rius ir Girėno paminklo bus iškilmingai paminėtos tų mū-sų tautos didvyrių skrydžio ir jų tragiško žuvimo 56-sios metinės.

Jaučiau pareigą šiame mi-nėjime dalyvauti, lygiai taip, kaip sekmadieniais kurioje nors bažnyčioje išklausyti šv. Mišias, žinoma, pirmumą ski-riant lietuviškajai. Iki minėji-mo buvo likę dar 10 dienų.

Minėjimas įvyko. Jo orga-nizatoriai – Chicagos lietuvių šauliai. Jie buvo ir pagrindi-niai šio minėjimo dalyviai: apie 50 uniformuotų, dalis be uniformų. Iš viso susirinko apie 100 žmonių, kalbančių lietuviškai ir nelietuviškai.

Stebėjau šių iškilmių ritua-lą iš šalies ir stengiausi įsi-jauti į šio minėjimo dvasią. O akyse vis mirgėjo praėju-sią žiemą matyto mėgėjiško kino filmo seni kadrai, susuk-ti prieš II-jį Pasaulinį karą to-je pačioje vietoje, prie šio pa-minklo, taip pat pagerbiant Darių ir Girėną ir prisime-nant jų drąsų žygi. Tuose ka-druose didelę paprastų Chica-gos lietuvių minia. Jų vei-duose švietė nuoširdus patrio-tizmas ir pasididžiavimo jaus-mas didvyriais, kurie savo skrydžiu ir tragiška mirtimi išgarsino Lietuvą.

Pro šalį praeinantis senas Braiton-Parko lietuvis, tarsi skaitydamas mano mintis, pa-sakė:

– Kada po karo mes atvyko-me, šią dieną čia susirinkda-vo šimtai... O kokios būdavo išskilmės! – Tarsi pateisinda-mas, kad dabar mažai atėjo, pridūrė, – Tada mes buvome jauni...

– Bet gi Tamsta ir dabar čia esate, – pastebėjau.

Savo protingomis, tačiau tamsiais akiniais uždengto-mis akimis jis pažvelgė į ma-

ne, ir nieko nebeapasakęs nu-ėjo.

Į galvą skverbėsi kažkieno pasakyta mintis: tauta, kuri nustoja gerbti savosios istori-jos didvyrius...

Ne, tai būtų moralas ir prie-kaištas, nors ir svetimais žo-džiais pasakytas.

Man svarbu, kad aš pats po šio neilgai užtrukusio minė-jimo sugrįžau tarsi geresnis, negu buvau anksčiau, nes at-likau savo pareigą. Ir... ra-mesnis, nes įsitikinau jog prie šio vienišo Marquet-Parko paminklo Darius ir Girėno minėjimai vyks tol, kol šitoje Amerikos lietuvių "sostinėje" liks nors vienas Chicagos lietuvių šaulys, gal būt, ir vienintelis to minėji-mo dalyvis. O po jo?

Nieko nėra amžino ir pasto-vaus...

Vytautas Skudis

Train for careers in

• AIRLINES •

• CRUISE LINES

• TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING

• FINANCIAL AID AVAIL.

• JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL

Natl Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.

Pompano Bch. FL

FACTORY Roll Operator-exp'd, pyramid and plate type, to roll I-beams and channels, Chalfant Mfg. Co., 1000 W. River Rd. South, Elyria, Ohio. (applications being accepted 8am to 4pm).

EXPERIENCED
TOOL CUTTER / GRINDERS
AND LEAD PERSON POSITION
AVAILABLE

Progressive co with good benefits & work-ing condns accurate person to sharpen/ grind form drills, form tools, reamers, mills & taps. 5 yrs. exp with No. 2 Cincinnati or equivalent. Relocation also available. Send resume to:

INSTRUMENTATION PRODUCTS INC.
P.O. Box 2898 • Harlingen, TX 38551
(33-39)

MACHINIST

For small manufacturing company. Experience with milling, lathes, and O.D./I.D. surface grinding. Competi-tive salary, benefits and working con-ditions. E.O.E.

Call for appointment 12-2 PM
216 - 581 - 1166

(34-40)

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kellonė Nr. 102 lapkričio 2-15 \$1,699 iš Bostono ir Niujorko
\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kellonė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 \$1,599 iš Bostono ir Niujorko
\$1,782 iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernaktavimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

CONSTRUCTION

Carpenters
Forepersons
Concrete Finishers
\$12 per hr. & up

Bobcat Operator
Truck Driver

Maximize your abilities and po-tential. Paid holidays and vacation. Wages based on experience. Full-time employment. Call 717-393-9781 for an application or apply in person to join our growing team.

T-A-H Construction Inc.
480 Running Pump Rd.
Lancaster, PA 17601
EOE

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
D I R V O S
PRENUMERATĄ

Sisters of St. Francis of Christ the King
Mt. Assisi Convent 1600 Main St. Lemont, IL 60439

Serving The Church in Teaching,
Care of the Aged, Care of Dependent Children

KŪRYBA IR MOKSLAS

Naudinga knyga apie lietuviškus papročius ir tradicijas

Kazimieras Barėnas

Gyventi tenka tokia krašte, kuriame lietuvių dar apšiai yra, bet jaunuolių tik keletas lietuviškai šnekėti temoka. Kaltės, žinoma, niekas neprisiima dėl to, kad lietuviai išaugino anglus, nors nuo pat pradžių, nuo 1947 m. kai naujieji emigrantai čia ėmė kurtis, kasmet viešuose suėjimuose vis būdavo svarstomas jaunimo klausimas ir stengtasi tą jaunimą burti ir neleisti jam nutausti. Bet gyvenimas parodė, kad jaunimo nueita savais, jam patogesniais, mažiau pastangų ir energijos reikalaujančiais keliais.

Tačiau nemaža ir to suan glėjusio jaunimo, pasirodo, domisi savo tėvų ar senelių gimtuoju kraštu Lietuva, jos istorija ir kultūra. Jau šešetas metų, kai apie skautus susibūręs ar ir neorganizuotas lietuviškos kilmės jaunimas čia gauna M. Barėnienės paruoštus kasmet vis tokių stambius sąsiuvinius su lituanistine medžiaga anglų kalba (iš tų 6 sąsiuvinų susidarytų jau keli šimtai knyginių formato puslapių). Šviesesni jaunuoliai labai brangina tą medžiagą ir skaito po kelis kartus, stengdamiesi įsiminti. Lietuviškai jie gal ir nebeišmoks, bet vis tiek nebus per daug nutolę nuo savo šaknų, kaip dabar įprasta sakyti. O ir suaugusiems, kurie nelabai prisėda prie knygos, patinka tokios žinios apie Lietuvą ir viską, kas lietuviška.

Taip iš tolo pradėdus, pasiskaitęs Danutės Brazytės Bindokienės sudarytą ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės 1989 m. išleistą stambią (364 psl.) ir kietai įrištą knygą Lietuvių papročiai ir tradici-

jos išseivijoje. Lyginame knygos puslapyje tekstas angliškas (vertė Vita Matusaitis), o nelyginiame lietuviškas. Apsčiai iliustruota, dainų ir giesmių, kiek jų čia yra, pateikiamos gaidos.

Taigi, sakau, knyga labai tiks visiems, kurie norės susipažinti, kokių būta ir esama lietuviškų papročių ir tradicijų. Labiausiai, žinoma, būtų gera, kad ši knyga galėtų patekti į rankas jaunimui. Juk ji tinka mokantiems ir nebe mokantiems ar tėvams negaila tų 12 dolerių šiai knygai nupirkti.

Tinka ji, žinoma, ir suaugusiems, nes svetur juk per dešimtmečius daug kas pamiršta, o šis tas, kaip skaitant knygą paaiškės, bus buvę net nežinota, nes lietuviški papročiai ir tradicijos turtinga tautinio gyvenimo sritis nuo senovės. O D. Brazytė – Bindokienė nepagailėjo energijos sumedžioti ir aprašyti, kur tik ką pajėgė surasti.

Skyrių knygoje nedaug – tik ketvertas, bet jie tiršti ir, spėju, apima viską, kas tik kada buvo ar yra praktikuojama. Štai pirmajame (Kai kurie lietuvių kultūros bruožai) paberta žinių apie lietuvių ir lietuvių kalbą, kaip ji kieno buvo branginama ir kieno bandoma slopinti. Čia platokai aptariami ir tautiniai drabužiai, ir mėnesių vardai su jų istorija, ir žemdirbystė, bendravimas su kaimynais, vaišingumas, pasisveikinimai, linkėjimai ir sveikinimai su gausybe pavyzdžių pateiktas pluoštas, jeigu kam ateitų noras ne rusiškais triaukščiais svaidytis supykus, bet perkūnus, nelabuosių, giltines ar vilkus pasikviesti, kai

ką nors išplūsti.

Antrame skyriuje aptartos tautinės šventės ir jų istorija. Visos jos minimos – švenčiamos ir svetur, o kai dabar padėtis pasikeitė, varžtai atleisti, tai ir Lietuvoje atgaivinama jų praktika. Tai Nepriklausomybės, šv. Kazimiero, Tautos ir Kariuomenės šventės, liūdesio diena – okupacijos ir išvežimų. Pateikiama žinių apie tų švenčių kilmę, o kai kur plačiau užgriebiama ir istorija. Šičia skaitytojas užtikis žinių ir apie Tautos himną, vėliavą, valstybinį ženklą, lietuviškus pinigus. O kad šventės praeitų šventiškiau, duodami ir receptai, kaip išsikepti lietuviškų meduolių!

Kalendorinių švenčių (trečias knygos skyrius) yra dar daugiau, pradedant Naujaisiais metais, Užgavėnėmis, Verbomis, Velykomis, Sekminėmis ir baigiant Kalėdomis. Visos tos šventės turi įvairiausių papročių ir senų tradicijų, kurių tiek daug, kad visą gal būtų ir atgaivinti sunku, nebent tokius pasirinkti, kurie labiau patinka ar lengviau įgyvendinami. Bet ir pasirinkti šioje knygoje yra iš ko, ir receptų čia apstu, kaip ką pagaminti šventėms valgyti, ir giesmių esama.

Paskutinis skyrius – šeimos šventės. Tai čia detalai aprašoma, kas susiję su vestu

DANUTĖ BRAZYTĖ BINDOKIENĖ

LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIJOJE

LITHUANIAN CUSTOMS AND TRADITIONS

vėmis, krikštynomis, Motinos diena, gimimo diena – vardinėmis. Baigiama laidotuvėmis, kaip natūralia žmogaus gyvenimo pabaiga. Tik lietuvis ir miręs buvo mokėta apraudoti, kaip liudija išlikę tautosakos pavyzdžiai, o krikščionys juk ir pamaldomis palydi mirusį, ir dar yra su ta kelione į amžinąjį susijusių papročių, kurių dalis gal ir nebepraktikuojama.

Reikia tikėtis, kad knyga pasieks daugelį lietuvių ir turės gero poveikio. Turint dabar tokį vertą dėmesio D. Brazytės–Bindokienės darbą,

gal atitinkamos institucijos suplanuos ir kitų sričių panašius vadovėlius – enciklopedijas, pavyzdžiui, Lietuvos istorijos, lietuvių literatūros. Žąsies storumo knygos nelabai traukia jaunimą. Jam patrauklesni mažesni vaizdingai reikalą išdėstantieji tomukai.

POLYETHYLENE FILM EXTRUSION SUPERVISORS & OPERATORS FOR ALL SHIFTS

Fast growing ultra modern plant seeks experienced individuals to join expanding team. Excellent growth opportunity, medical & other benefits. Call Mr. Yocum, Manager 704-624-5025 (33-39)

Gerai nusiteikę Dirvos jubiliejinių metų rengimo centrinio komiteto nariai klausosi pranešimo. Iš k.: Petras Buchas, Juozas Žygas ir Evelyňa Oželienė.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Krašto nelaimė - narkotikai

Dr. Danielius Degėsys

Amerikoje yra labai paplitęs narkotikų ir psichodelinių chemikalų vartojimas. Narkotikai ne tik kad daro didelę žalą žmogaus organizmui, bet jų įtakoje žmogus tampa agresyvus ir kompulsyvus įvairiems kriminaliniams veiksams, plėšikavimui ir žudymui. Dėl šios priežasties Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė nutarė imtis griežtų priemonių narkotikų, ypač kokaino, prekybą stabdyti.

KOKAINAS

Gatvės žmonių tarpe kokainas vadinamas dar coke, snow, uptown ir toot. Kokainas yra kokos (cocos) lapų ekstraktas baltų miltelių pavidale. Jis įkvėptas į plaučius miltelių arba dūmų pavidale arba suleistas į kraują, duoda pakilusią nuotaiką, didelę euforiją, pojūtį didelio pajėgumo ir sukelia seksualinę energiją. Kokainą nuolatos ilgesnį laiką vartojantis asmuo įgauna halucinacijas, paranoją ir pasidaro ypač agresyvus ir pavojingas. Kokaino tolerancijai didėjant, toks asmuo reikalauja vis daugiau ir daugiau kokaino, kad gautų tokį pat efektą. Pritrūkęs pinigų kokainą pirkti jis eina vogti, plėšikauti ir žudyti.

Kokaino veikimas nėra pastovus ir nepramatomas. Jį vartojant ilgesnį laiką kai kurie žmonės įgauna atvirkščią kokainui toleranciją taip, kad tas kiekis, kurį jis anksčiau toleravo, gali būti organizmui nebepakeliamas ir jis nuo tokio kiekio gali numirti. Kokaino mirtina dozė yra sunku nustatyti. Tas priklausoma nuo kokaino kokybės ir kaip staigiai jis patenka į kraują. Be to, ne visi asme-

nys vienodai į jį reaguoja. Kokaino didesniai kiekiai staigiai patekus į kraują kvėpavimo sistema tampa taip greitai paraližuota, kad pagalba beveik visada nebūna įmanoma. Nuolatiniai kokainą vartojantis tampa impotentu. Nuo perdidelio kokaino kiekio 1985 metais mirė 613 žmonių.

CRACK

Ši cheminė medžiaga yra gavusi crack pavadinimą todėl, kad ją pypkėje rūkant ji spragsi. Crack pagaminti nėra sunku. Sumaišius kokainą su amonia ir sodos miltelių ir pridėjus vandens, tokį mišinį pakaitinus 20 minučių mikro bangų krosnyje, pasigamina kietesnė medžiaga, vadinama crack. Vanduo iš mišinį pridėdamas tam, kad jis ištrauktų iš kokaino įvairias priemaišas kurios būna vartojamos kokaino gamyboje.

Crack gatvėje parduodamas mažais gabaliukais kurių kaina svyruoja tarp \$5 ir \$10 dolerių. Jis įdėtas į pypkę ir kaitinamas butano liepsnele duoda garus, kuriuos rūkant iškvėpia į plaučius. Iš plaučių garai gana greitai pereina į kraują ir būna tuč tuojau nuvežta į smegenis, todėl efektas būna gana staigus – vos 6 sekundės nuo crack įkvėpimo. Crack sukelia didelę euforiją, kurios metu vartojantis užmiršta bet kokius rūpesčius ir jaučiasi labai laimingas. Deja, tokia euforija tęsiasi tik 3 minutes. Todėl norint išlaikyti tokį efektą reikia dažnai crack rūkyti. Priprasti prie crack vartojimo yra labai lengva, lengviau negu prie heroino. Crack rūkymas yra labai pavojingas įprotis, nes jo įtakoje tarp širdies ir smegenų esantis elektinis ritmas gali sutrikti ir tokiu atveju susidariusių kūno traukulių metu žmogus gali numirti. 1985 metais tokiu būdu mirė 194 žmonės, tarpe jų keletas žinomų sportininkų.

PCP-ANGEL DUST

PCP dar vadinamas ir kitais vardais, pavyzdžiui hog, krystal, piece pill ir zombie

weed. Šis cheminis junginys buvo sintetiniai pagamintas 1950 metais ir pritaikintas gyvulių narkozei. PCP yra skystis, kuris gali būti geriamas, uostomas ir leidžiamas į kraują. Sumaišytas su kokainu, marijuana arba tabaku, jis būna rūkomas. PCP yra labai pavojingas narkotikas. Jis gali sukelti labai stiprias reakcijas, kurių pasėkoje žmogus gali ne tik save, bet ir kitus sužeisti arba ir nužudyti. PCP įtakoje pojūtis skausmui pranyksta. Susidaro pakelta nuotaika kuri laiko si 4-6 valandas. Po to žmogus eina į depresiją, atsiranda nervuotumas ir paranoja. Normalios žmogaus reakcijos grįžta tik po 24-48 valandų. PCP akumuliuojasi riebaliniame audinyje ir smegenyse ir ten pasilieka ilgesnį laiką. PCP psichologiniai efektai gali būti įvairūs, pavyzdžiui, neramumas, baimės jausmas, matymo ir klausos halucinacijos, bandymas nusižudyti arba kitus mušti ir žudyti.

PCP parduodamas mažose, vienos uncijos vanilijos ekstrakto bonkutėse, kurių kaina svyruoja tarp 275 ir 300 dolerių. Gatvėje pirkdami PCP gali būti primaišyta kokaino, amfetaminų, meskalino, LSD ir kitų psichodelinių medžiagų, todėl numatyti koks gali būti jo veikimas nėra galima. Tokio skysčio prisigėręs arba prisirūkęs asmuo gali lengvai netekti sąmonės ir mirti.

MARIJUANA

Jungtinės Amerikos Valstybės reguliariai marijuaną rūko apie 18 milijonų žmonių. Ji yra vadinama ir kitais vardais kaip pot, dope, weed. Haschish irgi yra marijuana, bet jos veikimas yra stipresnis. Ji yra gaminama tik iš moteriškos lyties marijuanos augalo viršutinių lapų ir žiedų. Marijuaną rūkant jos veikimas prasideda maždaug po 10 minučių ir laikosi 2 arba 3 valandas. Ji sukelia pakilusią, linksną nuotaiką, euforiją ir juoką, o vėliau mieguistumą. Kai kuriems marijuana gali sukelti paniką, baimę ir halucinacijas. Kitiems gi marijuanos įtakoje laiko sąvoka pranyksta, atsiranda įvairios vizijos, arba keisti garsai. Nuolat vartojant marijuaną protinis darbas pasidaro neįmanomas ir logiškas galvojimas sutrinka. Pradėjus marijuaną rūkyti seksualinė energija padidėja, bet ilgesnis marijuanos rūkymas mažina testosterono gamybą kūne ir seksualinį pajėgumą. Marijuanos įtakoja smegenų celės nyksta. Yra duomenų, kad nuolatinis marijuanos rū-

BOSTON

RETAS KONCERTAS

Tautinės S-gos Bostono skyrius organizuoja koncertą, kurio programą atliks Toronto lietuvių ansamblis "Volungė", vadovaujamas Daliaus Viskontienės. Koncertas įvyks spalio 7 d. 5 val. p.p. Fontbonne Academy salėje Miltone (toji pati vieta, kurioje vyko Ratilio koncertas). Po koncerto, 8 v.v. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos patalpose rengiamas priėmimas koncerto programos atlikėjams.

Paskutiniu metu mus dažnai aplanko menininkai iš Lietuvos. Jų koncertai labai gausiai lankomi. Tai labai gerai, nes mums būtinas galimai glaudesnis ryšys su tautos kamieniu. Bet tai darydami mes negalime užmiršti ir savų meninių vienetų, kurie pastoviai palaiko ir stiprina lietuvių svetimoje aplinkoje. O "Volungė" yra vienas iškiliausių tokių vienetų.

ENCIKLOPEDIJA Į LIETUVĄ

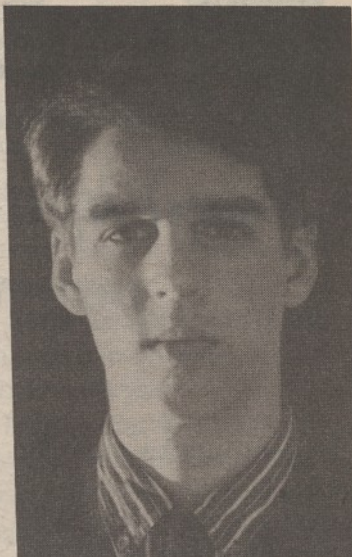
Tautinės Sąjungos Bostono skyrius, tarpininkaujant prof. Leonui Griniui iš Vilniaus universiteto, ėmėsi iniciatyvos organizuoti išėivijoje Juozo Kapočiaus išleistos Lietuvių Enciklopedijos siuntimą į Vilniaus universitetą. Norintieji tą enciklopediją paaukoti minimam reikalui, kreipiasi į Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus pirmininką Romą Veitą. Prie šio darbo pakviesta prisidėti Bostono lietuvių jaunimo sekcija. Numa toma sudaryti 20 pašto maišų po 60 svarų kiekviename. Pašto išlaidas padengs Tautinės Sąjungos Bostono skyrius.

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Tradicinis Laisvės Varpo rudens koncertas įvyks spalio 1 d. 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje. Tai bus jau 61-sis laisvės Varpo kultūrinis renginys, organizuojamas šūkiu "Pažinkime ir remkime savo talentus". Jame programą atliks sol. Laima Rastenytė-Lapinskienė (mezzosopranas), jaunas smuikininkas Aras Lapinskas ir kompozit-

kymas, pradėtas prieš brendimo laikotarpį, (tarp 10 ir 12 metų) gali pakenkti protiniam vaiko išsivystymui. Be to, tokių asmenų ipėdiniai gali gimti nesveiki, turėti kūno sklaidos trūkumus. 1985 metais nuo marijuanos apsinuodijimo mirė 1236 žmonės.

Be čia minėtų narkotikų yra dar visa eilė ir kitų cheminių junginių, kurie daugiau ar mažiau yra vartojami ir kurie yra lygiai taip pat žalingi.

Jaunas smuikininkas Aras Lapinskas spalio 1 d. koncertuos Laisvės Varpo parengime.

torius-pianistas Darius Lapinskas, kurie neseniai lankėsi Lietuvoje su Dariaus Lapinsko opera "Dux Magnus". Koncertui paruošta įvairi ir įdomi programa.

Po koncerto programos, traukimo keliu bus paskirstytos vertingos dovanos Laisvės Varpo piniginių vajeaus dalyviams. Dovanų paskirstyme galės dalyvauti kiekvienas, paaukojęs pagal specialius aukų pakvitavimus bent \$1.00. To vajeaus tikslas – su daryti bent dalį lėšų, reikalingų tolimesnei Laisvės Varpo veiklai.

Koncerto metu veiks lietuviškos spaudos stalias, prie kurio kiekvienas galės įsigyti norimus leidinius. Spaudos stalą tvarkys Antanas Šedukis iš Brocktono, uolus lietuviškos spaudos platintojas.

Kaip visuomet, koncertas pradedamas punktualiai.

INŽ. J. DAČIUI 85 METAI

Rugsėjo 10 d. sukako 85-ri metai inž. Juozui Dačiui, buv Tautinės S-gos Bostono skyriaus pirmininkui. Pasveikinti suakutvininką tokio brandaus amžiaus proga, Norwoode, jo namuose buvo susirinkę šeimos nariai ir artimi bičiuliai. Suakutvininkas inž. Juozas Dačys tebėra gūvus, žvalus ir kupinas energijos.

SPORTININKŲ VEIKLA

Bostono lietuviai sportininkai jau pradėjo paruošiamuosius darbus organizuojamai sporto šventei Bostone, kuri įvyks ateinančiais metais. Tikimasi, kad joje dalyvaus lietuvių sporto komandos iš JAV-bių, Kanados ir Lietuvos.

Rugsėjo 10 d. savaitgalį du Bostono lietuvių laivai, Vėtrą ir Žilvinas, dalyvavo regatoje iš Hyannis į Nantacket salą ir atgal. Savo grupėje Vėtra laimėjo trečią vietą.

\$60.00 PER HUNDRED remailing letters from home! Details, send self-addressed, stamped envelope. Associates, Box 309-T, Colonia, NJ 07067

(31-36)

INJECTION MOLDING MECHANIC PLASTICS

Progressive rapidly expanding manufacturing plant in Streetsboro, Ohio producing plastic containers on high speed thin wall packaging machines is seeking experienced Maintenance Mechanics.

The ideal candidates must have proven hydraulic, electronic & electrical skills. You will have the opportunity to put your expertise to work in the areas of daily machine repairs, preventive maintenance and project expansion.

We offer a competitive salary commensurate with experience and an excellent benefit package. To be considered please send resume to:

CARDINAL PACKAGING,
1275 Ethan Avenue,
Streetsboro, Ohio 44241

(34-36)

OPPORTUNITY FOR RN'S AND LPN'S

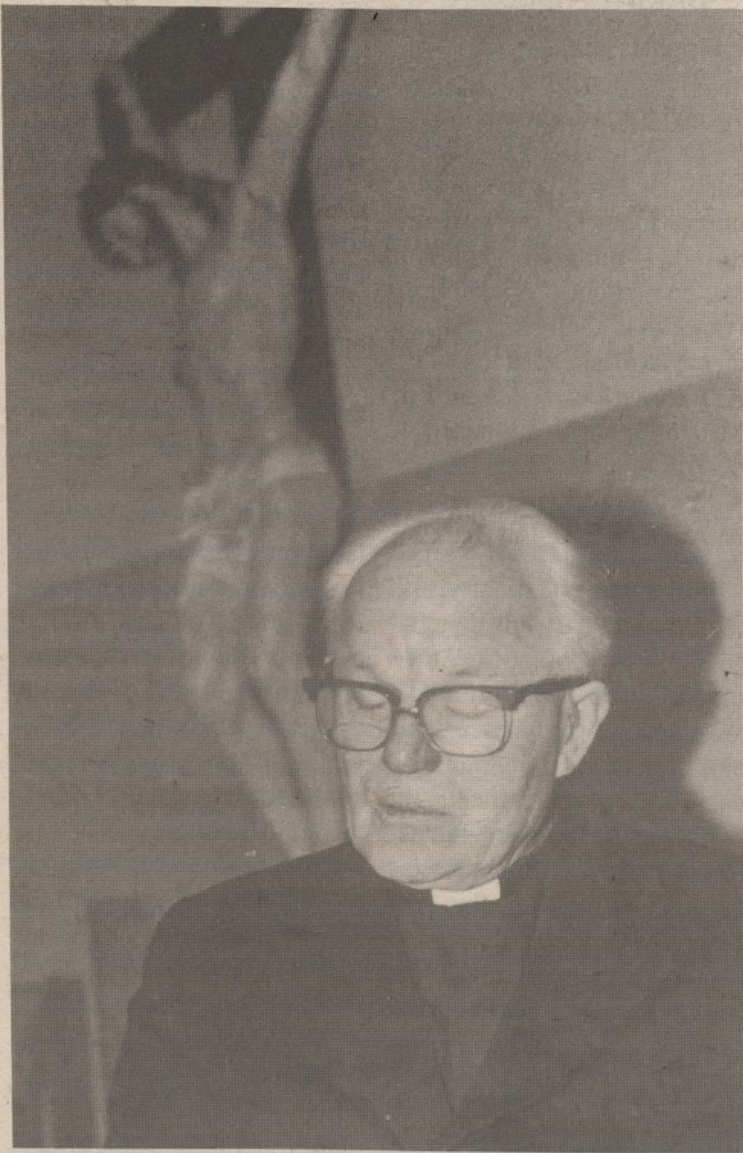
- To work & live in a congenial community only Top quality individuals need apply.
- Affordable health insurance
- Free life insurance
- Sick time
- Vacation
- Holidays – New Year Day, Memorial Day, Independence Day, Employee Birthday, Thanksgiving Day, Christmas Day & day of choice.

UP TO \$14.75 PER HOUR FOR 3-11 & 11-7

Call 804 - 740 - 6174

CAMBRIDGE MANOR

1776 Cambridge Drive, Richmond, VA 23233

Telšių katedros kapitulos kanauninkas Kazimieras Gasčiūnas, atidarytosios Telšių kunigų seminarijos rektorius.

Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Žemaičių dvasios centras

Vyskupas Antanas Vaičius, Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštalinis administratorius, vienas didžiausių entuziastų atkuriant Telšių kunigų seminariją.

Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Jaunieji klierikai Telšių seminarijoje tvarko baldus savo kambaryje

Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Telšių kunigų seminarijos pastatas.

Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Telšių kunigų seminarijos rektorius kan. Kazimieras Gasčiūnas su jaunais klierikais.

Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Jei ko labiausiai reikia tautai, tai dvasinio atgimimo. Kova už nepriklausomybę prasideda mūsų širdyje, mūsų dvasioje. Amžinos verty-

bės ne kartą suteikė stiprybės mūsų žmonėms, pasitikėjimo savimi ir ateitimi.

Lietuvos Bažnyčios vadovai, suprasdami religinio auklėjimo svarbą, nutarė atkurti Telšių kunigų seminariją. Į pirmąjį kursą buvo priimti 22 klierikai, kurie taip laukiami Žemaitijos parapijose. Pasišventusiems jaunuoliams vadovaus seminarijos rektorius Kazimieras Gasčiūnas. Dva-

sios tėvu paskirtas Steponas Brazdeikis, filosofiją, teologiją, kalbas ir kitas disciplinas dėstys Telšių mažosios bažnyčios kebonas Tadas Poška, kunigas Algis Genuotis, kancleris Juozas Gedgaudas.

Seminarijai sugrąžintos anksčiau buvusios šios mokslo įstaigos patalpos – rūmai prie katedros.

Valentinas Markevičius

Klierikai studijų metu

Algimanto Barzdžiaus nuotr.

Vytautas Abraitis skaito paskaitą Korp! Neo-Lithuania suvažiavime rugsėjo 8 d.. Prie garbės stalo: A. Augaitis, J. Lendraitis, A. Gulbinienė, V. Jonužienė ir V. Mažeika. Prie vėliavos dr. A. Arbas, V. Krumplys ir V. Girdvainienė.

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas

Mečys Valiukėnas

Rugpjūčio pirmomis dienomis kiekvienas neolituanas, kur begyvenęs už Lietuvos ribų, gavo Korp! vyriausios valdybos kvietimą, dalyvauti suvažiavime Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Mich., 1989 m. rugsėjo 2-4 dienomis. Saviame aišku, tokio kvietimo negavo tie neolituanai, kurių adresai valdybai nežinomi ... Šia proga drįstu šios grupės kolegoms nurodyti sugrįžimo kelią, savąjį adresą pasiunčiant vyr. valdybos sekretorei: Vida Jonušas, 12500 Pawnee Road, Palos Park, IL 60464 USA.

IŠKILMINGAS POSĖDIS

Rugsėjo 2 d. popietę Korp! suvažiavimas (didžioji sueiga) buvo pradėtas vyr. valdybos pirmininkės Audronės Gulbinienės sveikinimo žodžiu. Vaclovas Mažeika, arbiter elegantiarum, pravedė šios valdybos kadencijos metu mirusiųjų korporantų atminimą Mirusieji: Edvinas Balceris, Ona Gailiūnaitė, Vytautas Izbickas, Bronius Kasakaitis, Emilijonas Kolakauskas, Juozas Matusevičius, Stasys Mockus, Jonas Laurinaitis, Antanas Plaušinitis,

Birutė Bulvičiūtė-Strazdienė, Edvardas Šileikis ir Hipatija Yčienė-Žiūrienė. Jų prisiminimas pagerbtas atsistojimu ir susikaupimu. Perskaityti gautieji Suvažiavimo sveikinimai.

Vytautas Abraitis, buvęs Korp! NL pirmininkas 1938 metais, buvo pagrindinis prelegentas šiame suvažiavime. Trumpoje paskaitoje jis gražiai aptarė Kauno neolituno ir išeivijos neolituno polėkius, jų aplinkos skirtumus ir sutampantį siekimą dirbti Lietuvai.

DARBO POSĖDŽIAI

Pirmasis posėdis. Audronė Gulbinienė pasiūlė, į suvažiavimo prezidiumą išskirti: Jonas Jurekūnas pirmininku, Vitas Plioplys vicepirmininku, Jonas Grigaitis sekretoriumi. Sudarytos komisijos: nominacijų – Vitas Plioplys, Rimas Gulbinas ir Zigmas Mikužis; spaudos – V. A. Račkauskas, J. Žemaitis ir M. Valiukėnas; nutarimų – V. Abraitis, A. Juodvalkis ir A. Vaitiekaitis; mandatų – A. Augaitis ir V. Jonušenė.

Pranešimai. Tartina, visus suvažiavimo dalyvius džiuginantis vyr. valdybos pirm. Audronės Gulbinienės pranešimas, aptaręs valdybos didesniusėjimus ir gražią iniciatyvą. Teikiama jo santrauka.

1987 m. spalio mėn. gautas Korp! mecenato Simo Kašelio palikimas (detaliau palikimo reikalu pranešė izd. A. Augaitis). Tuo pačiu Korp! įsipareigojo tęsti Simo Kašelio įsteigtą ir puoselėtą kasmetinį "Dirvos" novelių konkursą.

1988 m. balandžio 10 d. vyr. valdyba surengė Tautos atgimimo dainiaus, Korp! garbės nario prelato Mačiulio-Maironio 125 metų gimimo sukakties minėjimą Chicagoje. Poetas Bernardas Brazdžionis puikiai aptarė Maironio asmenybę, kūrybą ir iki šių dienų jos turimą poveikį lietuviams ir Lietuvai. Minėjimą praturtino iškilus kultūrininkas Bronius Kviklys, surengdamas Maironio raštijos ir kitos ano mėto lietuvių k.

draudžiamos spaudos parodą.

Antras vyr. valdybos renginys, sava iniciatyva – vadina moji profesijų konferencija. Jos siekis dvigubas: a) supažindinti mūsų jaunimą su įvairių profesijų darbuote; b) konferencija, surengta kurortinėje vietovėje, sudarė malonią atgaivą jaukioje aplinkoje pa buvoti įvairių profesijų dalyviams ir pabendrauti, pasikeisti mintimis. Konferencijoje dalyvavo per 40 neolituanų, atkilusių iš arti ir toli.

Į šeštąjį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje, Korporacija delegavo koleges Indrę Toliušytę iš Chicago ir Daivą Čekanauskaitę iš Los Angeles. Abi atstovės gerai atliko gautąjį uždavinį. Šia proga buvo išleistas Korp! lankstinukas, iduotas skleisti kongrese.

Valdybos narių lankymasis padalinuose. Vaclovas Mažeika 1988 m. pavasarį lankėsi Floridos padalinyje, dalyvavo sueigoje, kuri išrinko valdybą, pirmininkaujamą Antano Kašubos. Tų pačių metų rudenį Audronė Gulbinienė matėsi su Antanu Kašuba, aptarė padalinio darbus 1988 m. rudenį vicepirm. Jurgis Lendraitis dalyvavo New Yorko padalinyje minint Korp! įsisteigimo sukaktį. Kol. J. Lendraitis su V. Mažeika vizitavo Bostono padalinį ir sudarė padalinio valdybą, pirmininkaujamą Igno Vilėniškio. 1989 m. pavasarį Los Angeles padalinio sueigoje, kurios sukvietimu rūpinosi a.a. Edvinas Balceris, dalyvavo Audronė Gulbinienė.

Krištolas ir knygos Antanas Dundzila

(5) Dirvos konkurse premijuota novelė

Kovo 15 – ... Sustojau mintimis prie giminių. Taip, giminės man atrodė faktoriais, bet ne esminiais. Būti lietuviu man buvo kas tai daugiau už proginį, ar kad ir švenčių metu pabendravimą. Būti lietuvių buvo kas tai ir mano viduje. Iš kitos pusės jaučiausi pakankamai savistovus, kad kategoriškai galėčiau visiems paskelbti savo sprendimą ir niekieno neprašyti leidimo vesti svetimtautę. Taigi giminių lietuviškumo etiketė manęs negalėjo saistyti. Aš dargi jaučiausi 'lietuviškesnis' už daugelį savo kraujo artimųjų. Vedęs amerikietę, tą savo stiprų lietuviškumą tik šiek tiek atskiesiu, bet liksiu vistiek lietuviu.

Kovo 22 – ... Akyse atsistojo mano dukterys, kurios išaugo sąmoningos lietuviybės dvasioje. Prie to ugdymo buvau daug prisidėjęs. Nors niekad joms pats nepiršau, kad rinktųsi sau tik lietuvi, dabar bandžiau nutarti ar pats neatrodyčiau joms hipokritu. Mąščiau toliau: savo biologinę bei tautinio auklėjimo pareigą visiškai tinkamai atlikęs, toliau galiu elgtis kaip patinka. Savųjų dukterų gyvenime nei mano tolimesnis pavyzdys nei mano pastangos daugiau nebebuvo reikalingos.

Kovo 23 – ... Prisiminė mirę tėvai, bandžiau įspėti jų norus. Taip, mirusiųjų tėvų balsas mane saistė labiau už gimines ar už dukteris. Giminės atrodė man lygūs, o savo dukterims aš pats juk buvau tam tikro pakopoj stovintis tėvas. Buvau tikras, kad su tuo numanomu savo tėvų protestu galėsiu gyventi. Dar atrodė, kad tėvai gal griežčiau smerktų mano antrųjų vedybų faktą, bet ne grėsmę mano lietuviškumui. Ta grėsmė juk buvo maža ... Taigi, kol kas šių svarstybų santykis buvo trys prieš nulį.

Balandžio 2 – ... Iškilio mistinis Lietuvos, tautiškumo supratimas, susimaišęs intelektualiniuose ir dvasiniuose praduose. Čia jau buvo truputį sunkiau.

Nepadėjo toki pavyzdžiai, kaip Basanavičiaus vedybos su setimtaute ar dabartinių laikų mišrios vedybos, kuriose kartais svetimtautis partneris kūrybingai prisideda prie mūsų interesų puoselėjimo.

Nepadėjo Antano Sužiedėlio pagaunanti mintis, įstrigusi vienoje paskaitoje: kai jis, būdamas vaikas, su tėvais 1944 metais bėgo iš Lietuvos, perėjęs Lietuvos - Vokietijos sieną, jis atydziai žiūrėjo į žemę, o ji atrodė lygiai tokia pati, kaip ir Lietuvos pusėje ... Išgirdęs Sužiedėlį, aš prisiminiau lygiai toki patį savo išpuolį, įvažiavus į Rytprūsius. Sužiedėlis tačiau mums išaiškino, kad ne žemės akmenukų dydis, spalva ar forma charakterizuoja Lietuvą ir lietuviškumą, ne. Mūsų kultūrinis nusiteikimas mus daro lietuviiais, o Lietuvą – mums svarbiu kraštu.

Jaučiau, kad, nežiūrint šių išvedžiojimų, nuo tos savosios vidaus būsenos turėsiu kiek atitolti. Ką gi, reikės atitolti: dalinis atsitolinimas – tai dar prieinama kaina.

Balandžio 3 – ... Šiandien, iš laiškų dėžutės išsiėmęs paštą, pagalvojau: o kaip bus su mano gaunama lietuviška korespondencija, periodika? Neįsivaizdavau, kad atsakysčiau laišku ar spaudos. Gi jos akimis, svetimoj kalboj reguliariai gaudami laišškai bei spauda mudu, aišku, skirs. Čia jau negerai ... Galvojau, ar būtų įmanoma šiuos dalykus įrikiuoti į, sakykime, savo profesinės spaudos kategoriją, kuria ji irgi nesidomėjo, jos neskaitė, nesuprato. Apčiuopiamas skirtumas

glūdėjo tame, kad profesinės spaudos tekstai buvo anglų kalboje, jai bent pažodžiui suprantamoje.

Balandžio 5 – ... Kalba, mano lietuvių kalba! Dažnai ištisomis dienomis lietuviškai neištariu garsiai žodžio gi, susitikęs su lietuviiais, lietuviškai varau be kliūčių. Drąsiai teigsiu, kad nei mano kalba nei rašyba nei tarsena per paskutinius du, tris dešimtmečius žymiau nenukentėjo. Taigi čia jokio pavojaus nebus.

Šalia kalbos gali būti dar vienas lietuviškumo patikrinimas, tai mąstymo, 'minčių kalba'. Juk galima savęs klausiti: kokia kalba aš galvoju? Ar galiu lygiai gerai gavoti abiem kalbom?

Kraštutiniais pavyzdžiais į šį klausimą atsakyti buvo lengva. Vaikystėje išmokta daugybės lentelės, mintinai mokamų maldų žodžiai, kaip kurie keiksmažodžiai man automatiškai eina, kaip patepti, lietuviškai. Dar daugiau: nesvarbu ar kalbu garsiai ar ne, ar lietuviškai ar angliškai, bet daugybės lentelės pas mane tik lietuviškai! Iš kitos pusės, Amerikoje gerai išmokti dalykai – diferencialinė skaičiuotė ar profesinės temos – manyje plūduriuoja tik angliškai, į lietuvių kalbą jas visada tenka versti.

O kaip tas spektras tarp daugybės lentelės ir diferencialų? Sakykime, kokia yra mano maisto gaminimo minčių kalba? – Čia teko pagalvoti ... Galų gale nutariau, kad maštau vienodai lengvai abiem kalbom. Galvodamas esu dvikalbis, reikėtų sakyti 'dvigalvis', bet – bent lietuviškai – tai jau visai ką kitą reiškia. Vienok nutariau, kad mano 'mąstymo kalba' nebeutautės.

Balandžio 10 – ... Lietuvių gyvenime būna daug visokių suvažiavimų, parengimų, kongresų, visuomeninių projektų. Šiems reikalams reikia ir talkos ir pinigų. Kalbant apie aukas, miečiau ir greičiau duodu Katedrai, Vasario 16 proga, o ne amerikiečių rinkliavoms. Miestų aikštėse elgetaujantiems benamiams, bomams išmaldos iš vis neduodu. Tačiau šventai tikiu, kad jei koks

nė. Išrinkta padalinio valdyba, pirm. Laima Tumaitė. Vyr. Valdyba buvo ir likosi įsitikinimo, kad greta laiškų ir telefoninių susižinojimų, asmeniškai susitikimas su kolegomis paskirose vietovėse teigiamai atsiliepia į Korporacijos veiklą.

Korporacija artimai bendra darbiauja su Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga. Ji yra dalininkė-leidėja žurnalo "Naujoji Viltis". Taip pat ji yra viena steigėjų Lietuvių Tautinės Kultūros Fondo, kurios registracija tebėra eigoje. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Jaunimo tarybos kviečiama, Korp! vyr. valdyba delegavo kol. Vidą Momkutę tarybos nare. Šios vasaros liepos mėnesį PLB jaunimo sąjunga surengė sąskrydį V. Vokietijoje, bet valdyba negalėjo pasiūsti į jį savo atsto-

vą. Vokietijoje gyvenanti kol. Eglė Juodvalkė, savo iniciatyva dalyvavo sąskrydyje ir atstovavo neolitanus. Padėka Eglei. Korp! Valdyba, išskirtinai arbiter elegantiarum ir pirmininkė, rūpestingai dirba Korporacijos leidinio redakcinėje kolegijoje. Vyr. valdyba turėjo posėdžių parengę ir išsiuntinėję visiem korporantams tris aplinkraščius.

Baigdama pranešimą, Audronė Gulbinienė pareiškė padėką visiems valdybos nariams ir talkininkams, daugelį jų vardindama pavardėmis. Pirmininkė džiaugėsi, kad "be išimčių, visi į kuriuos kreipėmės, teigiamai atsiliepė į mūsų kvietimus". Pranešimo paskutinis sakiny – "Pareiškiu suvažiavimui, kad ši valdyba atsistatydina". Visą pranešimą suvažiavimas

Korp! Neo-Lithuania naujoji vyr. valdyba. Sėdi iš kairės: sekr. Vida Jonušienė, pirm. Jurgis Lendraitis, vicepirm. Audronė Gulbinienė. Stovi arbiter elegantiarum Vaclovas Mažeika ir išd. Algis Augaitis.
V.A. Račkausko nuotr.

Dalis svečių neolitanų suvažiavime.

V.A. Račkausko nuotr.

sutiko su pasitenkinimu ir padėka valdybai už darnų dviejų metų darbą. Prezidiumo padėkos žodžius, suvažiavimo dalyviai lydėjo plojimų audra.

A. Augaičio, vyr. valdybos išdininko pranešimas. Pranešėjas pateikė Korp! izdo dabartinį stovį ir kadencijos metų pajamas-išlaidas. Neo-Lithuania dar niekad neturėjo savo izde tiek finansų, kiek ji nūnai turi. Valdyba, vykdydama SimoKašelio testamentinę valią, nutarusi palikimo pagrindinę sumą saugoti laisvoje Lietuvoje atsikursimais Neo-Lithuaniai, o išeivijos veiklai naudoti pagrindinio kapitalo duodamas palū-

kanas. Ši valdybos tarimą padiskutavus, suvažiavimas valdybos pasiūlymui pritarė. Jau esąs atspausdintas dainorėlis, tik nesuskubta iki suvažiavimo jį įrišti į viršelius. Jo pavyzdinis egzempliorius buvo galima matyti pas izdininką. Valdyba jau numaciusi lėšas rengiamam tautinių korporacijų leidiniui. Jį rengia pereitame suvažiavime išrinktoji redakcinė kolegija, pirminkaujama Jono Jurkūno.

Kontrolės komisijos pranešimas. Jį suvažiavimui padarė Jonas Grigaitis. Komisija patikrino sąskaitybos knygas ir izdą, rado viską tvarkingai

(Nukelta į 10 psl.)

bomas paprašytų lietuviškai, tai duociau! Manau, čia labai aiški lietuviškumo gyslėlė.

Iškilo labai praktiškas klausimas: ar žmona neprieštaraus, kai reikės aukoti lietuvių reikams? Ar nepriešieis aukoms skirtą biudžetą dalinti kitokia proporcija, šiuokart nuskriaudžiant lietuvių reikalus ir tuo būdu mane patį atitraukiant nuo jų? Negalint remti lietuvių darbų pagal norus bė kišene, man jau būtų nepriimtinas pasitraukimas iš lietuvių gyvenimo. Čia aiškiai žinau, ką manau, ką jaučiu.

Balandžio 11 – ... Sėdėdamas fotelyje, akimis apvedžiau buto sienas ir baldus. Akys užkliuvo už knygų lentynų.

Dekoratyviniai daiktai mudviejų gyvenimo netrukdyt. Aišku, gal tik dalį išdėstysime, gal kaip ką kitaip eksponuosime, tai nieko ...

Bet knygos, yapč lietuviškos knygos! Lietuviškų knygų turiu didoką skaičių, joms turės rasti vieta ne tik lentynose, bet ir tinkama, pagarbi vieta bute. Aišku, ateityje norėsiu biblioteką vis plėsti, nes lietuviškos knygos man yra labai svarbios.

Pagavojau, koks didelis skirtumas tarp jos buto ir manojo. Jos bute kriptolas išdėstytas, o pas mane knygos lentynose išrikuotos! Neskaitant vonios, mano bute nėra kambario, kuriame bent laikinai kur nors negulėtų knyga. Lietuviškos knygos mane supa visoje mano buto erdvėje. Mano butas būtų visiškai kitoks be knygų!

Čia ir pajutau ir supratau, kad mano lietuviškos knygos sudaro mano lietuviško gyvenimo apinkos patį reikšmingiausį, fizinį ir dvasinį nugarkaulį. Mano knygos man yra mano, kaip lietuvi, egzistencijos conditio sine quo non.

Tada man lyg nušvito protas, kad galiu būti lietuviu be giminių, atskirtas nuo lietuvių draugų, be periodikos, be mūsų daugelio institucijų, bet negaliu būti savaip norimu lietuviu be lietuviškų knygų. Čia ir susiformulavau pačią mini-

malinę sąlygą savo lietuviškumo suderinimui su galimomis mišriomis vedybomis: absoliutinė žmonos tolerancija mano lietuviškoms knygoms!

Po balandžio 11 dienos mano tautiškumo svarstymai daugiau ar mažiau pasibaigė. Savo analize buvau patenkintas. Atrodė, kad uždavinį ne tik tinkamai išnagrinėjau, bet ir kūrybingai išsprendžiau, įtikinančiai atsakydamas sau į norimą klausimą. Naudojantis matematikos terminologija, galėjau tarti: "A minimal, unique solution to an ill-defined problem". Voila!

Šis posakis, aišku, atėjo į galvą angliškai ... Jį bandžiau išversti į lietuvių kalbą, bet vertimas skambėjo svetimai ir gramozdiškai.

...

Praėjo metai su puse. Jos jauniausia duktė, išvykusi studijuoti į kitą miestą, sukėlė mudviem daug rūpesčio. Vieną šeštadienį ji paskambino motinai iš universiteto psichiatrinės klinikos. Mergaitė buvo depresijos ir alkoholio prislėgta, norėjo galimai greičiau grįžti arčiau tėvų. Pasi- baigus semestrai, taip ir padarė. Iš karto apsigyveno pas tėvą, bet tuoj persikėlė pas motiną.

Neužilgo mudu ramiai vakarieniavome pas mane.

– Klausyk, – kreipėsi ji, gerdama kavą. – Mudu turime pertvarkyti savo gyvenimą. Dabar, kai Loreta čia, aš turiu skirti daugiau laiko jai.

– Suprantama, – atsakiau, atydziai žiūrėdamas ir laukdamas, ką pasakys toliau. Įtariau, kad gal vėl pradės kalbėti apie vedybas. Juk ir mano minėtas terminas jau artėjo: mano duktė pradėjo paskutinius studijų metus ir dar šį rudenį ruošėsi ištėkėti.

– Leisk man pabaigti, – ji tęsė toliau. – Loretai vėl esant pas mane, aš supratau, kad ji mane visapusiškai papildė ... Aš vėl ir noriu ir privalau būti jai motina, kuo aš negalėjau būti anksčiau, kai, po skyrybų, ji pasiliko su tėvu ... Aš noriu būti jai motina, tokia yra mano ir pareiga ... Tu juk irgi myli savo vaikus ...

Aš tylėjau ir laukiau kokios nors išvados.

– Be to, aš noriu testuoti studijas vakarais, jos man bus naudingos darbovietėje. Galų gale man reikia turėti daugiau laiko ir sau pačiai: mudu labai daug laiko kartu praleidžiame ... Aš vis skubu ir skubu, kad tik galėtume būti kartu ...

Tokiai jos logikai nespriešinau, tačiau rezultatus pamačiau jau sekantį rytą: įprastu laiku, pabudus, nebeskambėjo mano telefonas. Kai dienos bėgyje jai paskambinau į darbovietę, ji kalbėjo maloniai, bet rezervuotai. Tos savaitės bėgyje mudu daugiau nebesimatėme: tokia buvo jos valia. Pasikeitusia padėtim aš nesidžiaugiau, bet bandžiau prisitaikyti.

Už kelių dienų prasidėjo rudens semestras ir ji užsiregistravo vakariniam kursui. Taip intesyviai dirbančio nei studento nei studentės savo gyvenime aš nebuvau matęs. Ji ruošė pamokas namuose ne tik darbo dienų vakarais, bet ir savaitgaliais. Nežiūrinto to, kartą-kitą savaitėje pasiskambindavome telefonu, pasikalbėdavome. Susitikimai tapo reti, daug trumpesni, bet vistiek šilti, draugiški. Kai pas mane retkarčiais susimesdavo pažįstamų ar kaimynų būrelis, ji beveik visada irgi mielai ateidavo.

Aš buvau tikras, kad ją myliu. Neturėjau pagrindo abejoti jos bet kokių meilės ar kad ir nuširdumo trūkumu. Nežiūrint to, buvo aišku, kad ji sąmoningai didino tarp mudviejų atstumą, ką ji pabrėžė ir žodžiais:

– Mudu turime bandyti ir grynai asmenines pažintis ir nesijausti išpareigoję vien tik vienas kitam. Tau irgi būtų sveika išeiti su kitom moterim.

Mane toks raginimas nustebino. Kitų draugysčių ieškoti visai nenorėjau. Priešingai, aš bandžiau taikytis prie jos studijoms skiriamo laiko. Net siūliausi tik būti kartu jai ruošiant pamokas, sakykime, tuo metu skaityti pas ją knygą. Ne, čia ji irgi nesutiko.

(Bus daugiau)

Neolituany suvažiavimas...

(Atkelta iš 9 psl.)

atliekama. Pranešimas priimtas. Posėdis nutrauktas, nes Michigano krante suvažiavimo garbei sukurtasis laužas pradėjo liepsnoti ...

Sekmadienis. Pamaldos. Antrasis darbo posėdis.

Ryte Gintaro vasarvietės kieme pakeliama vėliavos. Pusryčiaujama. Po pusryčių, čia pat aikštėje, pamaldos. Mišias atšako provinciolas tėvas Antanas Saulaitis, SJ. Korporantai dr. Audronė Karalienė, Antanas Juodvalkis ir Vytautas Kasniūnas atliko mišių skaitinius.

Posėdyje išklausomi Jono Jurkūno pranešimai apie rengiamą tautinių kor. leidinį ir antras, apie steigiamą Tautinės kultūros fondą. Abu pranešimu suvažiavimas priėmė dėmesin ir linkėjo tuos darbus sėkmingai užbaigti. Padalinių pranešimai. Žodžiu apie Chicagos padalinio pastarųjų metų veiklą padarė Vitas Plioplys, o kiti padaliniai pranešimus atsiuntė raštu.

Retai taip lengvai ir tokiu, sakyčiau, rekordiniu laiku buvo išrinkta visa Korp! Neo-Lithuania administracija. Valdyba: Jurgis Lendraitis - pirmininkas (Audronei nesutikus antrą kadenciją pasilikti), Audronė Gulbinienė vicepirmininkė, Vida Jonušienė sekretorė, Algis Augaitis izdininkas, Vaclovas Mažeika Arbitr elegantiarum. Kontrolės komisija: Valentinas Krumplys, Vida Girdvainienė ir Vitas Plioplys. Garbės teismas: Vytautas Račkauskas, Juozas Graužinis, Audronė Karalienė, Jurgis Stravinskas ir Mečys Valiukėnas. Į tarybą suvažiavimo išrinkti: dr. Alvydas Arbas, Rimas Bitėnas, Kazė Kazlauskienė, Algis Jonušas, Antanas Juodvalkis, Jonas Jurkūnas, Viktoras Stankus, Cezaris Modestavičius, Rūta Pakerienė ir dr. Arūnas Vaitiekaitis.

Suvažiavimas patvirtino Nutarimų komisijos paruoštus nutarimus:

1. Didžiojo mūšio brolių ir sesėms ok. Lietuvoje, sugebančiais tinkamai pasinaudoti susidariusiomis aplinkybėmis, siekiant Lietuvai laisvės ir valstybinės nepriklausomybės.

2. Megsti ryšius su atsistiegančiomis tautinėmis organizacijomis ok. Lietuvoje ir remti jų pastangas.

3. Skatinti jaunuosius korporantus stipriau jungtis į Lietuvos laisvinimo darbą, lankyti okupuotame krašte ir, esant sąlygoms, bent metus pastudijuoti lietuvių kalbą Lietuvos universitete.

4. Simo Kašelio 100,000 dol. palikimą, pagal testatoriaus valią, saugoti ne-

PENKERI METAI BE JONO MOCKAUS

Prieš penketą metų Jonas Mockus, teisininkas, veikėjas šeimą mylintis vyras ir tėvas, su viltimi gulė ligoninėn sunkiai, bet pakeliamai širdies operacijai, kuri, kaip tuomet buvo pranešta, pavyko labai gerai.

Ir štai, trims dienoms prabėgus po operacijos, lietuvių visuomenę nuo Los Angeles iki Clevelando ir dar toliau, kaip stepių žolėje pakilusi ugnis, perbėgo baisi žinia: 1984 metų rugsėjo šešioliktą staigiai ir visai netikėtai, buvusi džiaugsme ar nelaimėje visuomet ir visiems atvira, Jono Mockaus širdis sustojo plakusi amžinai. Tai buvo sunkiai pakeliamas smūgis ne tik jo šeimai, bet visiems, kurių gyvenimą velionis vienu ar kitu būdu buvo palietęs savo skaidria asmenybe.

Jonas Mockus, jauniausias iš šešių pasiturinčio ūkininko vaikų, gimė ir vaikystę praleido Dzūkijoje, Pieniukoės vieniemy, ant gražiojo Gausio ežero kranto. Ten pamilo vandens sportą, meną. Jo paties žodžiais – pirmiau išmoko plaukti, o paskui vaikščioti, ir pirmiau piešti, nei rašyti. Nors jo svajonė buvo technika ir menas, sunkios gyvenimo aplinkybės nulėmė kitaip ir 1939 m. baigęs teisės mokslus dirbo Finansų Minis-

priklausomoje Lietuvoje atstiegsimais Korp! Neo-Lithuanijai, o gaunamas palūkanas naudoti išeivijos veiklai remti.

5. Ir toliau remti tautinę spaudą – Naująją Viltį ir Dirvą.

6. Pritaria įstojimui į steigiamą Tautinės kultūros fondą.

7. Dėkoja Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybai už parodytą gražią iniciatyvą vykdančiam jai pavestam pareigam ir plečiant ryšius su padaliniais bei kitomis organizacijomis.

8. Vertina Korp! leidinio redakcinės kolegijos pastangas surinkti medžiagą ir išleisti tautinių korporacijų veiklos istoriją.

Tą atlikus, suvažiavimas dėmesingai išklausė gražiai paruoštą, o dar gražiau, aktoriškai perskaitytą paskaitą – Naują kartą, naują kalbą, naują prisitaikymą. Paskaitininkė kol. Dana Mikužienė – Donelaičio lit. mokyklos mokytoja, Antrojo kaimo aktorė, vaikų motina, – išsakė savo autobiografiją ir siūlino matyti mūsų dienomis vykstančią žmonijos-tautų-rasių kaitą, mokėti ją suprasti.

Suvažiavimas baigiamas. Nuaidi Gaudeamus ... Prezidiumas kviečia vykti nuleisti rytė iškeltąsias JAV ir Lietuvos vėliavas.

Mečys Valiukėnas

A.A. Jonas Mockus

terijoje. Universitete įstojo į Korp! Neo Lithuania ir visą gyvenimą buvo aktyvus korporacijos narys. 1941 m. Vilniuje vedė skautę akademikę Nelę S. Šarauskaitę, grįžo tėviškėn ir dirbo Apskritis Viršininko įstaigoje Lazdijuose. Čia gimė pirmoji dukra Rūta.

Priartėjus frontui Mockų šeima pasitraukė į vakarus, perėjo tremtinio ir stovyklų vargus. Velionis ir čia nuleido rankų – mokytojavo lietuvių gimnazijoje, dainavo chore, ėjo pabaltiečių stovyklos policijos viršininko pareigas. Stovykloje šeima padidėjo dar viena dukrele – Vilija ir 1949 metais jau keturiose išemigravo į Ameriką.

Metus pagyvenę Philadelphiaje persikėlė į Clevelandą, kur jau buvo labai gyvas lietuviškas kultūrinis gyvenimas, viskas ko reikėjo vaikų labui ir jų lietuviškam auklėjimui. Čia gimė jauniausias šeimos narys, sūnus Gintaras.

Clevelande velionis tuoj įsijungė į lietuvišką veiklą: dirbo Tautinėje Sąjungoje, Korp! Neo Lithuania, SLA, buvo pakartotinai renkamas vadovauti ir į valdybas. Rėmė VLIKą, ALTą, BALFą, LB ir kitų organizacijų veiklą, buvo DIRVOS rėmėjas ir bendradarbis. Buvo pavyzdžiu kitiems ir savo vaikams. Nežiūrint kaip būdavo pavargęs, grįžęs iš darbo vedavo vaikus į skautų sueigas, Grandinės repetitijas, sporto pratimus, lietuviškas mokyklas ir visur, kur tik reikėjo. Todėl jaunieji Mockai užaugo

laisvai kalbėdami lietuviškai, gerai pažindami savo tėvų kraštą ir mylėdami bei įvertindami savo Tėtį, jo dideles pastangas savo šeimos gerbiui ir lietuviybės išlaikymui.

1977 metais Jonas Mockus išėjo pensijon ir netrukus su žmona persikėlė į Californiją, kur jau buvo įsikūrusios visų vaikų šeimos. Tais pačiais metais jis buvo pakviestas Tautinės Sąjungos Valdybos vicepirmininko pareigom 1981 m. pasibaigus S-gos valdybos kadencijai, Velionis ir toliau sąžiningai dirbo Los Angeles tautinės minties veikloje: S-gos skyriaus valdybos pirmininkas, Lietuvių Kredito Kooperatyvo valdyboje, Tautinių Namų Revizijos Komisijoje, Korp! Neo Lithuania, Lietuvių Respublikonų S-goje ir, nors gyveno veikšimtą mylių nuo Los Angeles, aktyviai priklausė Šv. Kazimiero parapijai. Darbščiai prisidėjo ir prie Bendruomenės veiklos. Visuomet sekė lietuvišką visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą, gausiai prenumeravo spaudą, pirkė ir skaitė naujai leidžiamas knygas, lankė visus minėjimus bei rengimus.

Velionis Jonas Mockus, artimiesiems – Jonis, buvo švelnaus būdo, linksmas, nuoširdus ir draugiškas. Mėgo meną, muziką, keliones, literatūrą. Bet svarbiausiai mylėjo Lietuvą ir savo šeimą – jiems ir buvo skirtas skaidrus ir darbingas jo gyvenimas.

Ilsėkis ramybėje, mielas Joni Mockau. Tavo šviesi asmenybė niekuomet nebus užmiršta.

Rūta Sakienė

• **TAUPOS KREDITO KOOPERATYVUI** reikalinga raštinės vedėja/jas (Office Supervisor), turintis patyrimo sąskaitųboje ir darbe su kompiuteriais. Resume siųsti: V. A. Staškus, P.O. Box 19387, Cleveland, Ohio 44119-0387

PRINTED CIRCUIT DESIGN INC.

A quick turnaround circuit board manufacturer has the following openings due to expansion.

Only **EXPERIENCED** people need apply for 1st and 2nd shifts:
INSPECTORS

PLATING ROOM HELP

Salary commensurate with responsibilities. We offer company paid medical and profit plan. For consideration call Al 508-373-0903 or apply at 17 Locust St. 5th Floor Haverhill, MA or write to P.O. Box 1674, HAVERHILL, MA 01830 (34-35)

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais–ketvirtadieniais nuo 9:00–4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00–6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00–3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00–12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimėčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

Kovojoanti, bet nenugalėta tauta

Tautos šventės minėjimas Daytona Beach

Jurgis Janušaitis

Gerą, išskirtinai prasmingą Tautos šventės minėjimą ir šiais metais suruošė ALT S-gos Daytona Beach apylinkių skyriaus valdyba su narių talka. Šis minėjimas ypatingas tuo, kad jame dalyvavo ir kalbą pasakė Sibiro tremtinys kun. Alfonsas Svarinskas. Tai įdomi asmenybė – švelnios sielos kunigas ir žmogus. Geras kalbėtojas, skleidžias gražaus sugyvenimo, pagarbos ir atleidimo mintį, kviečias sujungti visas jėgas padėti kovojančiai, bet nenugalėtai lietuvių tautai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Minėjimas, rugsėjo 10 d., pradėtas lietuviškomis pamaldomis Prince of Peace katalikų bažnyčioje, Ormond Beach. Šv. Mišias, už Lietuvą ir šio telkinio gyvų ir mirusių lietuvių, aukojo kun. A. Svarinskas, asistuojant kun. dr. K. Ruibiui. Mišių skaitymus atliko K. Barūnas. Po evangelijos kun. dr. K. Ruibys pasveikino svečią ir paryškino didelę ALT S-gos pirm. V. Abraitis ir klubo pirm. J. Daugėlos pastangas atsikviečiant svečią į šį mažą lietuvių telkinį.

Muz. A. Skridulio vadovaujamą choras "Sietynas" pagiedojo dienos progai pritaikytų gražių giesmių. Pamaldos baigtos "Apsaugok, Aukščiausias" giesme.

Po pamaldų salėje vyko minėjimo tąsa. ALT S-gos Daytona Beach apyl. skyriaus pirm. V. Abraitis, pasveikinęs svečią ir gausiai susirinkusius dalyvius, trumpais bruožais paryškino Sibiro tremtinio kun. A. Svarinsko gyvenimo, kovos ir kančių kelią, kurį jam teko nueiti kovojo už Lietuvos laisvę tėvynėje. Prezidiuman pakvietė kun. A. Svarinską – kuris sukalbėjo jautrią atidarymo

Kun. A. Svarinskas

maldą, kun. dr. K. Ruibį ir klubo pirm. J. Daugėlą. JAV ir Lietuvos himnus, dalyviams pritariant, sugiedojo sol. Juozė Daugėlienė.

Svečias kun. A. Svarinskas gana ilgokoje, bet nenuobodžioje kalboje išryškino lietuvių tautos ilgą kovos kelią nuo pat okupacijos pradžios iki šių dienų. Įdomu tai, kad svečias nekalbėjo apie save, apie savo išgyvenimus gulaguose, bet su pavyzdžiais, kartais humoru, skubėjo kovojojančios tautos keliu, išryškindamas tos kovos tarpsnius.

Laisvės kova, prelegento teigimu, prasidėjo nuo 1944-jų, pirmųjų okupacijos metų. Tauta pergyveno didžiulius trėmimus, kurie patys baisiausi buvę 1948 m. gegužės 22 dieną. Tuo metu buvę ištremti apie 700,000 lietuvių. Sugrįžus raudonajai armijai, tuo jau buvę pradėta vykdyti mobilizacija. Lietuvių kaimo jaunimas, nenorėdamas mirti už okupantų interesus, pasitraukė į miškus ir tokių buvę

apie 100,000. Prasidėjo tikroji laisvės kova.

Okupantas, norėdamas palaužti tautos kovingumą, tad ir vykdė masinius trėmimus, ypač paliesdamas lietuvių ūkininkus. Laisvės kova tęsėsi apie 9 metus. Kovotojai buvo vadinami visaip – miško broliais, žaliukais, laisvės gynėjais, partizanais, tuo tarpu okupantui jie buvo banditai. Partizanams padėjo visa tauta. Net paaugliai vaikai sėdėdavo ant tvorų, stebėdavo ir kai pamatydavo stribus – pranešdavo partizanams. Pagaliau okupantas suformavo stribių batalionus, juos aprenge partizanais ir bandė infiltruoti į partizanų eiles. Tai pati negarbingiausia okupantų kovos priemonė.

Paimtieji į rusų kariuomenę kovojo fronte, grįžo 'medaliuoti', bet sužalotos sveikatos.

Sunaikinus ūkininkų luomą, įvedus kolchozus, prasiėjo ekonominis nuosmūkis. Niekas nebenorėjo sąžiningai dirbti, išviešpatavo girtuokliavimas, nesąžiningumai, tingynystė ir visa tai vedė prie ekonomijos žlugimo. Gorbačiovo pastangos sustabdyti girtavimą nedavė vaisių, o po to – dar labiau geriamas.

Ar partizanų sudėtos gyvybės aukos save pateisina? – klausė kalbėtojas. Taip. Pateisino. Reikia džiaugtis jų didvyriška drąsa. Jie gynė tautos laisvę, jie priešinosi prieš blogį, kalbėjo svečias. Lietuva niekad nepamirš savo sūnų-partizanų, kurie stribių buvo žiauriai nukankinti, išniekinti, nuplėšus net drabužius, sumesti turgaus aikštėse jų lavonai.

Stalinui mirus laikai kiek kito. Iš tremties pradėjo grįžti ištremtieji. Pačioje tautoje ėmė reikštis naujas atgimimas. Žinoma, dar tyliai, bet neatlaidžiai. Į kovą jungėsi L.L.L. kovotojai, disidentai, inteligentija. Stiprus ramstis kovoje buvo Katalikų Bažnyčia, dvasiškija – žadinant tautos laisvės viltį, priešinant okupantui. Daug padėjo kunigai ir jaunuoliams, bandžiusiems išvengti karinės tarnybos rusų armijoje.

Ateizmas stipriai buvo platinamas per mokyklas, persekiojami tikintieji mokiniai, atsirado mokytojų parsidavėlių. Tada toms niekšybėms apvaldyti pogrindyje pradėjo eiti LKB Kronika, kuri demaskuodavo tokių mokytojų ir kitų parsidavėlių biurius darbus ir tai daug padėjo, atbaidant daugelį tokių žmonių nuo talkininkavimo okupantui. Kronika, esą, tebeina pogrindyje. Ji reikalinga da-

Daytona Beach ir apylinkių ALT S-gos skyriaus valdyba, suruošusi sėkmingą Tautos šventės minėjimą. Iš k.: ižd. Pranas Naujokaitis, pirm. Vytautas Abraitis, vicepirmininkai Marija Šarauskienė ir Jurgis Janušaitis, sekr. Kostas Zolynas.

bar ir gal bus reikalinga ateičiai.

Pagaliau atėjo ir tautos ryškus atgimimas, išėjęs į viešumą. Gimė Sąjūdis. LLL darbuotojai vargani, neužimamą postų, bet ryžtingi ir drąsūs kovotojai. Sąjūdį remia visa tauta. Jame yra ir komunistų, tačiau dabartinėse sąlygose Lietuvoje visos partijos, organizacijos ir grupės suglaudžia gretas bendram tikslui – laisvės Lietuvai siekimui. Turime, sakė prelegentas, visi, visomis jėgomis dabar tėvynėje vykstančią laisvės kovą remti. Reikia atstatyti pirmoje eilėje sužalotą šeimos dorovę, tautos atsparumą, kovoti prieš blogį, rūpintis ekologinėmis problemomis.

Prelegentas savo spalvingą žodį pajavirino įdomiais anekdotais apie 'girtos tarybinės moters dieną', apie 'tarybinį rojų ir kiauras vadų kelnes'.

Savo žodį kun. A. Svarinskas baigė padėka šios kolonijos lietuviams už pakvietimą minėjime dalyvauti, kvietė padėti kovojojančiai tautai siunčiant ne tik operas, ansamblius, menininkus, bet ir taip Lietuvai reikalingus įvairių sričių specialistus.

Skyriaus pirm. V. Abraitis svečiui padėkojo už įdomią paskaitą ir įteikė visų šio telkinio lietuvių piniginę dovaną. Prie šių padėkos ir geros sėkmės linkėjimų prisidėjo žodžiu ir klubo pirm. Jonas Daugėla.

Po tos, vadovaujant valdybos vicepirm. Marijai Šaraus-

kienei, Stellaj Abraitienei ir Natalijai Subačienei, skyriaus narės visus minėjimo dalyvius pavaišino lietuviškais pietumis. Iš laimės šulinio buvo išdalintos dovanos, kurias paskirstė J. Janušaitis, Amalija Jagutienė ir viešnia iš Lietuvos.

Minėjimas paliko malonų įspūdį, išimtiną svečio kalbą.

Kun. A. Svarinskas po to dar paviešėjo keletą dienų Daytona Beach, susitiko su kai kuriais šio telkinio lietuvišiais. Svečią globojo Marija ir Stasys Šarauskai.

• SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJA, per Mariją Paškevičienę, dėkodama už suvažiavimo pranešimus, Dirvai paremti atsuntė 60 dol. Ačiū.

• ANTANAS PETRAITIS, Richmond Hill, N.Y., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• MYKOLAS JUODVIRŠIS, Montreal, Que., užsiprenumeravo Dirvą ir dar pridėjo auką 20 dol. Sveikiname ir dėkojame už auką.

IMMEDIATE OPENING REGISTERED NURSES

To work & live in a small congenial community & a 60 bed geriatric facility. Opening for RN's on 7-3 & 3-11 shifts. Full time or part time. Flexible scheduling, new wage scale. Be a part of our caring staff. Apply call or write Administrator AUDUBON VILLA 125 S. Broad St. • Lititz, PA 17543 717-626-0211 (33-39) EOE

Tautos šventės minėjime Daytona Beach garbės svečiai: kun. dr. K. Ruibys, J. Daugėla, V. Abraitis ir gilumoje kun. A. Svarinskas

Mažosios Lietuvos Fondas

renka, leidžia ir skleidžia Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį, parodydamas pasauliui, kad Mažoji Lietuva (dabar Kaliningrad oblast) nuo amžių baltiškas – lietuviškas kraštas.

Tam pritardamas(s), siunčiu auką \$.....
Foundation of Lithuania Minor, c/o Ramūnas Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, Ill. 60516.

Pavardė, vardas

Adresas

PASKUTINĖS JŪRMYLĖS— SUNKIAUSIOS...

Žygis per Atlantą: Klaipėda - New Yorkas

Gediminas Pilaitis

Paryčiais jachtą suvirpino smarkus šoninės bangos smūgis. Vos neiškrito iš gulto. Dar vienas toks antpuolis galutinai išblaškė miegus. Reikia grįžti į realybę. Amerikiečių buriuotojas Džo. šua Slakomas savo dieno-raštyje panašią būseną apibūdino taip: „Vieną rytą jūs pabusite vandenyje galbūt geriau išmiegojęs negu paprastai ir imsite galvoti, kaip čia patekote“. Prisimenu Klaipėdą, Gdynę, Kylio kanalą.

Nesitiki, kad „Lietuva“ jau Atlantel Toldami nuo Arijos krantų, kelias dienas keiksnajome stebėtinai ramius orus. Pašturpęs vandenynas labai jau priminė visiems pažįstamą ir atsibodusią Baltiją. Vėliau iš šiaurės padvelkė smarkesnis vėjas, nejučia sustiprėjęs iki septynių balų. Pagaliau išskėlė štorminę groto burę, sliuogiame putojančių bangų keteromis. Rimas Dargis, prisitvirtinęs saugos diržais, manipuliuoja vairu. Tyksta vandens purslai. Smagus jūrinis buriavimas!

Yra ir daugiau „smagus buriavimo“ požymių. Vairuojant vandenyno druska graužia akis. Pilvo ertmėje pajunti šleikštoka maudulį. Kartais jis verčia persisvėrus per bortą pamaitinti Atlanto žuvelės. Į kambuzą užsukęs Steponas Kudzevičius sako, kad šiandien įgulos apetitas nekoks — kelių samčių karšto viralo visiškai užtekę. Naktinio budėjimo išsekintas krinta į gultą Jonas Limantas. Norisi išsitiesti ir man. Bet horizontalioje padėtyje dar įkyriau smelkiasi įvairiausios mintys. Atsibastėme į padūkusių ciklonų katilą. Kvailystė! Ar verta šitaip rizikuoti?

Buriuotojai į gyvenimą žvelgia iš aukštesnių atskaitos taškų, — filosofuoja jachtos gydytojas Robertas Tikuišis. — Tik nepamiršk praryt polivitaminus.

Robertui jūrligė nebaisi. Tokiam lengva filosofuoti! O iš esmės jis teisus. Kas šiais laikais, paniekinęs komfortą, kankinasi jūroje? Tik tie, kuriuos pagauna nenumaldomas troškimas realizuoti keistas idėjas. Prisiminkime Turą Hejerdalą! Balzos plaustu plaukė į Polineziją, kad pagristų kitiems neįtikėtina mokslinę hipotezę. Alenas Bombaras Atlantą perkirto nemokėdamas buriuoti, be maisto ir vandens atsargų. Įrodė, kad net bevitėškiausioje padėtyje galima išgyventi.

Mes irgi ne iš kelmo spirtili! Niekas dar neįveikė Atlanto su Trispalve Lietuvos vėliava. Plaukiame Dariaus ir Girėno maršrutu. Pasaulio mūsų sumanymas, atrodo, nenustebins. Dėl to nesikremtame. Niujorke laukia tautiečiai, kuriems vežame šešis šimtus firminiais jachtos antspaudais paženklintų laišku. „Dailės“ vyrai gabeina meno kūrinių parodą. Susitikime, pasižėkėsim gimtąja kalba. Kelionės tikslas — suartinti šiaupus ir anapus Atlanto gyvenančius lietuvius.

O kol kas pratinamės buriuoti atviraime vandenyne. Ne toks jau jis baugus ir grėsmingas! Į šėlstančias bangas įgula nebekreipia

dėmėsio. Kas čia tokio, kad trupčiuką pašokinėjime. Sudėtingiau naktį. Kartkartėmis, užkirsdami mums kelią, praslenka motorlaiviai. Vandenyne visko pasitaiko! Apšnūdęs šturmanas gali nepastebėti „Lietuvos“ stiebe blyksnių signalinių ugnelių. Užsirioglinis, sutrins į miltus jachtą. Saugiau jausimės, nutolę nuo intensyviausių navigacijos trasų. Jau nuplaukėme keturis šimtus jūrmilyų.

Budime, ilsimės, „naikiname“ maisto produktų atsargas. Beveik neliko žuvies konservų, todėl su viltimi žvelgiu į Steponą Kudzevičių — žadėjo sugauti tuną. Kur yra laimikis? Steponas teisinasi iš piršto išlaužtomis priežastimis. Sako, kad tunus išbaidė banginiai. Vis dažniau juos sutinkame. Pasitaiko ir kur kas didesnių kašalotų. Audringame vandenyne jų nepastebėtume, bet patys išsiduoda, purkšdami į orą vandens fontanus. Kelis kartus stambūs kašalotai buvo priartėję prie jachtos, girdėjome duslų jų šnopavimą.

Žvejų aistras labiausiai įkaitina ryklius. Pirmąsyk juos išvydome Lamanšo pakraštyje. Vėliau ryklius tapo nuolatiniais mūsų palydovais. Smalsesni, priplaukę arčiau, apšniukštinėdavo jachtos bortus ir vėl nuskuosdavo ieškoti gardesnio grobio. Veltui masindavome plėšrūnus maisto atliekomis, tampydavome prie valo prištą konservų skardinę. Pasmagurauti ryklienos kotletais, deja, neteko. O kalčiausias likau aš! Steponas Kudzevičius laivo žurnale įrašė, kad tokio šykštaus koko „Lietuvos“ kambuzas dar neregėjo. Jaukui pagailėjau palties žemaitiškų lašinių.

Kol kas viskas klojasi kuo puikiausiai, — praneša laivininkystės radijo centrui Sergejus Mockevičius. — Pučia palankūs vėjai. Per parą nuplaukiame 170 jūrmilyų.

Nuotaika pakili ir apetitas neblogas. Ramesnę valandėlę vairinėję susėdę buriuotojai prisimena smagesnius jūreiviškus nuotykius. Jachtą maloniai supuoja bangos. Nejaugi be staigmenų nukinkuosime iki Niujorko? Kur tau! Net krūptelėjau, išgirdęs griausmingą Stepono Kudzevičiaus komandą. Iššokę į denį, nustėrome — buomas lūžęs perpus. Bejėgiškai kataruoja subliūskusi groto burė. Kas galėjo pagalvoti, kad metalinė rangouto konstrukcija neišlaikys apkrovimo! Ką darysime? Plaukti tolyn rizikinga. Ričardas Ramanauskas siūlo perlūžusį buomą sutvirtinti medžio kaiščiu. Bet kur jį gausi? Horizonte tvenkiasi audros debesys. Škvalas jau drasko groto sparną. Laukiame, ką pasakys kapitonas Osvaldas Kubiliūnas.

— Buomą reikės remontuoti Azorų salose. Kitos išeities nėra...

Paniurę klausome, kaip Sergejus Mockevičius perduoda žinias Lietuvos jūrų laivininkystei. Tik Rimas Dargis niekada nepraranda olimpinės ramybės. Burės išliko sveikos, žmonės nenukentėjo. Pakėlę genują ir stakselį kaip nors nusikasime iki Azorų. Džiaugtis reikia, kad susidėvėjęs buomas skilo čia, o ne Atlanto viduryje.

Šiaulių televizorių gamyklos trumpabangininkai, su kuriais palaikome nuolatinį radijo ryšį, jau žino apie avariją. Ir ne tik jie! „Telydi jus dievo palaima“, — girdime iš Bolivijos džiunglių sklandantį lietuvio misionieriaus Aleksandro Bendoraičio balsą. Niujorkietis Saulius Janušas žada susisiekti su Azorų uostininkais. Keičiasi vėjo kryptis. Algis Reika ragina kuo greičiau kelti spinakerį. Didžioji burė, kelias akimirkas pasimuisčiusi, oriai išpučia dryžuotą pilvą. Judame sparčiau. Jachtą apspinta delfinai. Gal ir jie pajuto nelaimę? Vandenyne nenoromis pasidara prietaringas.

Azorai! Paskutinis sausumos lopinėlis, plaukiant iš Vakarų Europos į Ameriką. Kai burines fregatas pakeitė galingi motorlaiviai, nušalios vulkaninės kilmės salos prarado navigacinę reikšmę. Turistus labiau vilioja artimesnis Kanarų archipelagas. Ponta Delgado uosto agentai niekaip nesupranta, iš kur mes atsibeldėme. Lavugalyje — nematyta trispalvė vėliava, o pasuose įrašyta, kad esame Tarybų Sąjungos piliečiai. Vos priprašėme, kad išleistų į miestą. Apšiuorsiam „Novolio“ jachtklube po ilgesnės pertraukos prausiamės gėlu vandeniu. Šalia plūduriuoja spalvingos švedų, danų, anglų, prancūzų jachtos. Linksmas, iš visų pasaulio kraštų sugužėjusi buriuotojų brolija sveikina „Lietuvą“.

— Lietuviai — ne vikinagai, — bandau populiariai nušviesti Pabaltijo tautų kilmę Tasmanijos buriuotojui Dovydui Ričardsonui.

Dar sudėtingiau aiškinti istorines peripetijas. Kodėl Vytautas savo žirgą girdė Juodojoje jūroje, o jo palikuonims dabar reikia siekti ekonominio ir politinio savarankiškumo? „On horses! To the Black sea?“ — stebisi angiai. Reikėjo girdyti žirgus Baltijos jūroje. „Lietuvos“ įgula pritaria protingai išvadai. O buomas jau sutaisytas. Laikas kelti bures. Nuo krantinės tolstančiai „Lietuvai“ moja Dovydas. Jis pakvietė mus į Sidnio regatą. Gal ir atvyksime.

Ir vėl jachtos bortus talžo žalsvos Atlanto bangos. „Kokios javų ir bulvių kainos Azoruose?“ — radijo bangomis teiraujasi „Audros“ kapitonas Ignas Miniotas. Nuo kauniečių gerokai atsiliko me. Neįmanoma susisiekti su „Dailė“, plaukiančia be trupų bangų siustuvo. Silpnėjantis radijo ryšys vis labiau jaudina Sergejų Mockevičių. Birbindami variklį, šiaip taip pakrauname senkančius akumulatorius, tačiau elektros energija po kelių dienų vėl paslaptinai išgaruoja. Operatyvius pra-

Arvydo Juozaitis viešnagė Detroite

Švenčiant Tautos šventę, pas mus viešėjo pavergtoje Lietuvoje atsikūrusių jaunimo organizacijų atstovai, kurie savo dalyvavimu praturtino šventės programą. Keliom dienom praslinkus, rugsėjo 14-tą, mūsų lietuvišką telkinį vėl aplankė žymus svečias iš Lietuvos, tai jaunas, gerai išsimoklinęs Sąjūdžio Tarybos sekretorius, ir vienas jo ideologų, Arvydas

Juozaitis. Jo pakvietimu Detroitan, globa ir viešnagės planu rūpinosi LB Tarybos nariai Vytautas Petrulis ir Jonas Urbonas.

Tos dienos priešpietėje svečias Arvydas Juozaitis lankėsi Michigano valstijos sostinėje Lansinge. Po pietų turėjo pasikalbėjimą su inž. Algiu Zapracku, jo vadovaujamoje Lietuviškų Melodijų radijo programoje, o vakare, Dievo Apvaizdos parapijoje, Kultūros Centro kavinėje, susitiko su Detroito lietuviais. Čia susirinko pusantro šimto Lietuvos reikalais besisielojančių detroitiečių.

Vakaronės programą pravedė Vytautas Petrulis ir, svečio pageidavimu, ji vyko klausimų ir atsakymų formoje. Iškelti klausimai lietuvių beveik visais atgimstančios tautos politinio, ūkinio ir kultūrinio gyvenimo sritis. Atsakinėta konkrečiai, apgalvotai, tačiau su nemažu kiekiu diplomatiškos, kas šiose aplinkybėse visiškai pateisinama. Štai keli jų.

Į klausimą, ar Lietuvoje ne pasikartos Kinijos įvykių finalas, svečias konkrečiai ir atvirai pasakė, kad jokios garantijos nėra. Jo žodžiais — mes žaidžiame rizikingą žaidimą, todėl veikiame apgalvotai ir atsargiai, ir stengiamės, bet kokia kaina, išvengti konfrontacijos. Savo tikslus siekiame kultūringai ir taikingomis priemonėmis. Paklaustas, kokios valstybinės santvarkos Lietuvai siekia Sąjūdis, nedvejodamas atsakė, kad siekiama europinės parlamentinės struktūros, nes Lietuva Europos kraštas. Lietuvos ūkinės savivaldos reikalu svečias atsakė, kad jau sudarinėjami planai savistoviam ūkininkavimui, tačiau sąlygų ir aplinkybių verčiamas mūsų ūkis dar kurį laiką bus tampriai susietas su Sovietų Sąjunga. Tautinių mažumų problemos klausimu Arvydas Juozaitis yra optimistiškas. Jo teigimu, bus surasta bendra kalba, nes mes esame pakantūs ir tolerantiški Lietuvos tautinėms mažumoms. Mūsų viltis patvirtina ir paskutiniojo meto statistika. Kada pradžioje tik 15% Lietuvoje gyvenančių rusų rėmė Sąjūdžio tautinę politiką, tai dabar jų net 36% mūsų pusėje. Yra net juokaujama, kad Lietuvos rusai šiandien džiaugiasi, kad neužilgo jie gyvensią užsienyje ir galėsia naudotis užsienietiško gyvenimo prabanga ir keliavimo laisve.

Ir lenkuose ryškiai matoma pažanga gerąja prasme, nes jų vadas Sienkiewicz (Sienkevič), buvęs aiškus Sąjūdžio priešininkas, rugpjūčio 23-sios proga Kalnų parko

(Nukelta į 13 psl.)

nešimus „Tiesai“ rašau kambuzė, pasišviesdamas kišeniui žibintuvėliu.

Plaukiame vandenžolėmis knibždančia Sargasų jūra. Ryklių čia mažiau, bet apstu skiauterėtu medūzų. Bangos jas šveičia į denį. Tamsioje graibydami gličiais drebučiais apsisėlusius lynus, nusidilginome rankas. Iki Niujorko — tūkstantis jūrmilyų. Į jachtą jau įsismėlė nostalgija. Godžiai aptarinėjame iš kranto atsikrėjęs naujienas. „Amerikos balsas“ praneša, kad Lietuva mini Gedulo ir Vilties dieną. Ir mes nenorime atsilikti. Jonas Limantas jachtos stiebe iškelia juodą kaspiną. Įžiebę atminties žvakutę, prisimename saviškius, paženklintus tremties, priverstinės emigracijos kryžiumi.

Plaukdamas per Atlantą, supratau, kad jūrinis buriavimas — džentelmenų sportas. Čia reikia įveikti fizinį ir psichologinį nuovargį. Tiesai, jachtoje retsykiais išplieksdavo „vietinės reikšmės“ konfliktai. Osvaldas Kubiliūnas juos iš karto nuslopindavo, pasiremdamas piratų laivyne galiojusių statutu. Įdomumo dėlei pacituosiu kelis punktus: „Muštynės ir barniai laive uždrausti. Visi nesutarimai sprendžiami krante su kardu rankoje. Negalima lošti kaukliukais iš pinigų ir šmugeliuoti. Įgulos narių teisės į šviežius maisto produktus vienodos“. Kaip matote, įstatymai pakankamai racionali!

Kelionės pabaigoje Atlantą vėl parodė savo galią. Dvi paras siautė audra. Vyrai demonstravo tikrą buriavimo slalomą. Šį kartą ištrūkome be nuostolių, tačiau nuo generalinio kurso nukrypusi jachta pateko į anticiklonų zoną. Alpus karštis! Nesuprasi, kas žlugsi štorminiuose kombinezonuose — vanduo ar prakaitas? Vejamės „Audrą“. Kapitonas primena, kad lygiai prieš mėnesį „Lietuva“ išplaukė iš Klaipėdos. Užuominą supratau ir patiekiu šventinę bulvių košę. Robertas Tikuišis išsitraukia Kylio uoste pirktą lūpinę armonikėlę. Per Atlantą nuvilnija smagios lietuviškos melodijos.

Perkirtę klatingą Golfo srovę, jau galėjome lengviau atsikvėpti. Švelnūs pasatai ginė jachtą Amerikos krantų link. Trumpabangininkas Jonas Paškauskas džiaugsmingai pranešė, kad apie mus jau rašo visi tautiečių laikraščiai. Jachtas pasitiks didžiulis keleivinis laivas. Manheteno krantinėje stato ma radiofiksuota pakyla. Organizuojamas mitingas, kuriame žada dalyvauti Niujorko meras, Nju Džersio valstijos gubernatorius ir net JAV viceprezidentas. Atrodo, kad Lietuvos buriuotojams pavyks išjudinti Ameriką. Nekantraujame. Paskutinės jūrmylės mums buvo sunkiausios...

Lietuvos konsulas V. Čekanauskas kalba Tautos Šventės minėjime

Tautos šventės minėjimas Los Angeles mieste

Jau daugelį metų Tautinės Sąjungos Los Angeles skyrius Tautos Šventės minėjimus, nebesutelpant Tautinių Namų salėje, rengia Šv. Kazimiero parapijų patalpose.

Šiais metais, rugsėjo 10 d., minėjimas pradėtas vėliavų pakėlimu parapijos aikštėje, vadovaujant šaulių būrio pirmininkui Juozui Pažėrai. Iškilmingų pamaldų metu giedojo solistai – Janina Čekanauskienė, Rimtautas Dabšys ir Laimis Dovydaitis. Prie vargonų muz. Aloyzas Jurgutis. Auką prie altoriaus nešė Julija ir Jonas Petroniai, skaitymus atliko Daiva Čekanauskaitė.

Akademija vyko parapijos salėje. Pirm. Rūta Sakienė atidarė minėjimą. Programą pravedė Daiva Čekanauskaitė. Amerikos himną sugiedojo sol. J. Čekanauskienė, prel. Jonas Kučingis sukalbėjo invokaciją, kons. Vytautas Čekanauskas tarė žodį.

Dienos prelegentas Tadas Dabšys, mūsų kolonijos atžala – čia gimęs ir augęs, iš pat vaikystės tėvų įtrauktas į lietuvišką veiklą ir niekuomet nuo jos neatitolęs. Baigęs Lituanistinę mokyklą, šokęs tautinius šokus, dirba su skautais, veiklus Bendruomenėje, Lietuvių Respublikonų Sąjungoje, ALTo valdyboje ir kitur, kur tik jo talka reikalinga. Prieš dvejus metus laimėjęs Kriaučeliūnų vardo jaunimo premiją, kaip labiausiai

Tautos Šventės pranešėja Daiva Čekanauskaitė.

Tadas Dabšys, prelegentas Tautos Šventės minėjime Los Angeles mieste.

pasizymėjęs lietuviškoje veikloje jaunuolis. Baigęs aukštuosius mokslus dirba vyriausiu patarėju studentų reikalamams.

Savo kalboje palietęs Vytauto Didžiojo laikus ir nepavykusio karūnavimo aplinkybes bei pasėkas, prelegentas sklandžiai išvedė paralelę į mūsų dienas ir dabartinius įvykius Lietuvoje. Statė daug įdomių klausimų ir į juos da-

vė atsakymus, gvildendamas, pavyzdžiui, kas dėtusi, jei Gorbačiovas „taip kaip daugelis Tarybų Sąjungos aukščiausių pareigūnų, staigiai susirgtų ir numirtų. Arba, kitu atveju, kaip pasielgtų prezidentas Bush, jei Lietuva pasiskelbtų nepriklausomybę. Išvadoje prelegentas kreipėsi į publika su ilgu sąrašą didesnių ir mažesnių darbų, kuriuos mes, Amerikos lietuviai, turėtume ir privalome atlikti, kad padėti atgauti mūsų tėvynės nepriklausomybę. Prelegentas vis ir vis pabrėžė kontakto su spauda, televizija ir valdžios atstovais svarbą ir būtinybę. „Amerikoje mūsų galimybės išreikšti savo nuomonę yra geriausios visame pasaulyje,“ – kalbėjo Tadas Dabšys, – ir turime jas gerai žinoti bei išnaudoti. Jeigu mes nekalbėsime, tai amerikiečiai manys, kad mums nesvarbu“.

Jaunąjį kalbėtoją publika priėmė šiltai ir jo mintis išklausė su dideliu dėmesiu, pritardama plojimais.

Po Tado Dabšio kalbos į sceną iškviestas svečias iš Lietuvos, Sąjūdžio Seimo Tarybos narys prof. Vaidotas Antanaitis papasakojo apie Sąjūdį, jo veiklą ir planus. Pabaigai rodytos vaizdajuostės – pirmosios Tautos Šventės 1936 metais Lietuvoje ir šią vasarą trispalvės iškėlimo iškilmės Vilniaus pilies bokšte. Programa užbaigta Tautos Himnu.

Po to sekė gausios ir skanios vaišės, už kurių paruošimą ačiū skyriaus narėms ir visuomet dosniam Ambrozei Žatkui. (rs)

DRIVERS – OTR

Flat beds & vans. Up to 24¢/m. Flat bed drivers receive 1¢ per mi. additional for tarping. We offer loading & unloading, tolls, vacation, health & life insurance, various bonuses including cash bonuses up to \$1000. Call 1 - 800 - 252 - 2779 Barry Inc. Since 1947 29 Woodswether Rd. Kansas City, Kansas 66118

(33-34)

Ekologinės problemos Lietuvoje Rūta Kleva Vidžiūnienė

Visuose pasaulio kraštuose, bent ten, kur pilietis turi koki nors balsą, yra susirūpinata krašto tarša. Čia perduosiu apie Lietuvoje vis blogėjančią aplinkos padėtį, man prašant taikliai nušviestą toje srityje dirbančio ir Žaliųjų eilėse esančio inžinieriaus:

Sudėtingą ekologinę situaciją Lietuvoje sąlygoja tai, kad bevystant pramonę, (o dabar Lietuva yra skaitoma viena iš labiausiai išsivysčiusių Sąjungos respublikų), bestatant naujas įmones, besiplėčiant miestams, nebuvo laiku ir deramai pagalvota apie poveikį gamtai, kartais net negrįžtamą poveikį, darantį didžiulę žalą. Dažnai kartojamas posakis „gamta mūsų namai“ sukelia gilų rūpestį. Žmogaus ir technikos veržimasis į gamtą, negalvojant apie ateitį, gali turėti katastrofinių pasekmių. Negalima taipgi teigti, kad visai buvo nepaisomi gamtos apsaugos įstatymai ar apsaugos programos, bet ryšium su spartėjančiais tempais dažnokai pritrūkdavo ir lėšų, ir laiko, nes būtina buvo betkuriomis priemonėmis per trumpą laiką pastatyti įmones, fabrikus, kombinatų ir t.t. Statoma daug, bet gamtos apsaugos programos dažnai nebuvo įvykdomos – dalinai efektyviai, arba visai net fiktyviai veikdavo vandens išvalymo įrenginiai, oro užterštumo filtrai, kurie, jeigu ir būdavo sumontuoti, dažnai išeidavo iš rikiuotės, trūkdavo atsarginių dalių, pasenę modeliai, nesugebantys atlaikyti krūvi, sunkumai tiekimo ir kooperacijos grandyje vėlindavo darbų užbaigimą.

Į Lietuvos didžiąsias upes patenka apie 700.000 kub. m. stipriai užteršto vandens. Statant hidroirigacinius įrengimus, ekonomiškai neapskaičiuotas vandens saugykla, hidroelektrinės, neturint efektyvių ilgalaikių programų, sulėtinant upių tekimą, upių užteršimas metai iš metų didėja ir jau yra pasiekęs pavojingą žmogaus sveikatai ribą. Prieš dvejus metus, –1959 metais Nemuno Mariose ties Kaunu užtvėnkus Nemuną ir pastačius HES, – užterštumas pasiekė kritišką būklę, kas visų pirma pasireiškė masišku žuvų žuvimu, nekalbant apie upių florą ir fauną, ir prasidėjo lėtas Nevėžio, Neries, Nemuno merdėjimas. To pasekoje yra uždrausta maudytis Neryje, Nemune, Kuršių mariose, Baltijos jūroje. Ne paskutinę vietą užėmė oficialios informacijos tyla apie grėsiantį pavojų, kad didėja ne tik cheminis, bet ir bakteriologinis upių už-

teršimas. Daugelis mokslininkų seniai numatė tokią baigtį, bet trugdė ir oficialios institucijos ir standartizuota mąstysena, kad ekonomikos pasiekimai žmonėms neša tik gerį, bei jie neturėjo galimybės pasisakyti oficialioje spaudoje. Visa tai ilgam užliūliavo visuomenę, kuri buvo praradusi budrumą, kol pati nesusidūrė su tomis problemomis. Taigi dabar Baltijos jūros šalių baseine pagal ekonominius pajėgumus užimame vieną iš paskutiniųjų vietų, o pagal teršimo rodyklę tvirtai pirmajame. Didžiausi teršėjai, tai šimtai gamyklų ir įmonių, išmetantys į upes tik dalinai išvalytą–užterštą vandenį. Elektrėnų šiluminė elektrinė kasmet į orą išleidžianti šimtus ir tūkstančius tonų sieros dioksido ir kitų cheminių teršalų garų ir dūmų pavidalu. Kėdainių chemijos kombinas, Jonavos trąšų gamykla, – apie kurioje įvykusią avariją jūs gal gerai žinote. Noriu tik pridurti, kad sprogo amoniako saugykla, užsidegus cheminių medžiagų sandėliams ir pakilus mirtį nešančiam debesui virš gamyklos, laimei nepūtė vėjas iš Jonavos į Kauno pusę, o sunku būtų ir įsivaizduoti, kokia tai būtų buvusi tragedija. Tačiau ir šioje avarijoje neapseita be žmonių aukų. Tam tikra prasme aukos esame ir mes visi, kvėpuodami apnuodytu oru, valgydami nitratais ir kitaip užnuodytą maistą, maudydamiesi užterštuose vandenyse. Kas gali pasakyti, kokią įtaką tai turės mūsų ir mūsų palikuonių sveikatai.

Šiuo metu yra statomas dar vienas ekonomiškai nepagrįstas objektas – Kaišiadorių Hidroakumuliacinė elektrinė prie Nemuno, aukščiau Kauno, vandens rezervate, kurios veikimo principas yra naktį iš Nemuno siurbti vandenį į krante esančių milžiniškų rezervų didžiulį betoninį ežerą, o dieną tą vandenį leisti vėl į upę. Nemuno dugne per daugelį dešimtmečių sugulė šimtų tūkstančių tonų sluoksnis sunkiųjų metalų ir kitų taršalų, gi dabar viskas bus pakelta iš dugno ir sumaišyta, bus sunaikintos natūralios žuvų veisyklos, grius krantai ir medžiai į Nemuną, o tai bus didelė nelaimė ne tik Nemunui, jo vanduo jau dabar katastrofiškoje būklėje, bet ir mums. Visa tai, kas liečia žmogaus sveikatą, yra kaip kreivai mestas bumerangas, kuris sugrįžta ne į ranką, bet užgauna skaudančias vietas, atsiliepia sveikatai. Ateinanti į pasaulį karta dabar dažniau serga,

(Nukelta į 14 psl.)

(Atkelta iš 12 psl.)

masiniame susirinkime pasakė gražią, Sąjūdžio politikai pritariančią kalbą lietuviškai. Tikimasi, kad ši problema laiku bėgant švelnės, nes mes ir toliau griežtai laikysimės pakantumo ir tolerancijos, baigė savo atsakymą svečias.

Bendroje išvadoje, vakarone su svečiu Arvydu Juozaičiu buvo naudinga mums, siekiant geresnio mūsų atgimtančios tautos reikalų pažinimo.

A. Misiūnas

Dalis lietuvių prie Visų Sielų mauzoliejaus, atvykę pagerbti a.a. prez. A. Smetoną. V. Bacevičiaus nuotr.

Train to be a Professional

SECRETARY

EXECUTIVE SEC.

WORD PROCESSOR

HOME STUDY / RES. TRAINING

FINANCIAL AID AVAIL.

JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqrs, 4899 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

SHEET METAL MECHANICS

Exp'd only on jobbing shop type of sheet metal & plant fabrication. Must be capable of working from blue prints.

Our company offers excellent working conditions & benefits. Please call or write to:

MACHINED METALS

Oak & Corson Street
Norristown, PA 19404
215-272-1600

(33-35)

WANTED EXPERIENCED MACHINISTS CNC DESIRABLE ALSO GRINDERS

Experienced surface grinders on large machine & close tolerance. Permanent positions & overtime.

ABLE GRINDING &

MACHINING CO.

601 Crosby NW

Grand Rapids, MI 49504

616-235-3322

(33-37)

TOOL DESIGNER TO WORK & LIVE IN CONGENIAL COMMUNITY

Leading manufacturer of valves & regulators for the LP gas industry has an immediate opening for an experienced Tool Designer in the Burlington, NC area.

Primary responsibility will be for designing cutting tools from engineering drawings for multi-spindle bar and chucker automatic screw machines. Will also develop processing layouts and troubleshoot tooling and process problems. Successful candidate will have a minimum of 5-7 years experience with strong machine and process knowledge. Acme and New Britain experience a definite plus.

We offer an excellent salary/benefit package. Please send resume and salary history to
Director of Human Resources

**ENGINEERED CONTROLS
INTERNATIONAL INC.**

PO Box 247 • Elon College, NC 27244
An Equal Opportunity Employer

(33-34)

WANTED EXPERIENCED TIG & MIG WELDERS

**&
ALUMINUM WELDERS**

For 1st & 2nd Shift
Steady work for qualified help salary commensurate with experience. Benefits after 90 days.

MAJESTIC METAL FABRICATING

138 N. Groesbeck St.
Mount Clemens, MI 48043

(28-37)

Ekologinės problemos...

(Atkelta iš 13 psl.)

yra fiziškai ir psichiškai mažiau atspari, daugiau apsigimimų, o tai jau tiesioginė grėsmė sveikam ir darbingam žmogui – tautai.

Didelių nerimą kelia ir Ignalinos atominė, kurioje yra dažnos avarijos, nekokybiškai atlikti ir skubini darbai. Lietuvoje šis objektas yra paskelbtas "persona non grata", visuomenė yra giliai sunerimusi, yra iškeltas klausimas dėl jos galingumo apribojimo, šiuo metu veikia tik du reaktoriai, trečiojo statyba yra sustabdyta, užkonservuota' ..., o pagal projektą turėjo būti aštuoni! Ši visai nereikalinga statyba, kainuojanti šimtus milijonų rublių, kelianti tiesioginę grėsmę Lietuvos žmonėms, kelia ir Černobilio tragedijos pasikartojimo baimę, juo labiau, kad nėra jokių tvirtų garantijų. Lietuvos Žalieji yra paskelbę 220-ties labiausiai teršiančių objektų sąrašą ir paskelbę šventąjį karą prieš industrijos sukurtą potencialo žmogaus niokiojimo galią. Didžiulė problema yra tai, kad didžioji dalis tų įmonių nepavaldi Lietuvos vyriausybei, o tiesioginiai priklauso Maskvos ministerijoms.

MILL ROOM SUPERVISOR

Immediate position. Hardwood office seating. Experience in woodworking machine set up capabilities, pattern making, & wood sample construction necessary. Salary commensurate w/experience. Please call:

**HI-TECH SEATING
302-429-5969**

REAL ESTATE - GERMANTOWN
Residential Area. Private Bath. Furnished or non furnished. No drugs. \$65 a week. Call: 215-887-3566
(34-36)

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS!

\$32,000 / year income potential.
Details. (1) 602-838-8885
Ext. Bk 1753.

(34-35)

Pagal ekonominio suvereniteto projektą 4/5 įmonių nuo sekančių metų priklausys Lietuvos kompetencijai, tai iš pagrindų bus galima kalbėti apie naujų valymo įrengimų, gamtos apsaugos, oro, vandens, dirbančiųjų sveikatos stovį ir kitas problemas.

Rūta Kleva Vidžiūnienė

medical

DIRECTOR OF NURSING / RN

Professional vitality

Means growing and developing as a nurse and you can. At the Lenox Care Center in Lenox, IA. We offer:

Greater autonomy in decisions regarding patient care.

A chance to develop a closer relationship with residents and their family.

A greater opportunity to use your supervisory skills.

The chance to join the increasing important field of geriatric nursing in long term facility.

For more information contact: **VIRGINIA BENNETT**, Administrator, **LENOX CARE CENTER**, 111 E. Vanburen, Lenox, IA 50851 515-333-2226

(36-37)

MACHINE SUPERVISOR

WELCH ALLYN is an international leader in the development of diagnostic instrumentation, automated identification and video inspection systems for the health care and industrial markets.

We are currently seeking a Machining Supervisor with a BSEE, BSME and 6+ years experience in small tool machining department. CAD, Robotics, Process Flow, plastics, metals, Geo Tolerance manufacturing engineering, costing, quality, screw machine. If you would like to be considered for this opportunity, send a resume to: Manager of Employment, **Welch Allyn, Inc.**, Jordan Rd. Facilities, Skaneateles Falls, NY 13153

an equal oppty employer m/f/h/v

(36-38)

CONSTRUCTION EQUIPMENT MECHANICS NEEDED TOP PAY

Manassas case construction equipment dealer needs experienced Mechanics. Hospitalization, major medical, dental. Call collect Ron BLIZZARD 703 / 330-1333. White Oak Equipment Inc., 9115 Industry Dr., Manassas Park, VA 22111

(36-42)

LIETUVIŲ DIENOS

Turima žinių, kad sekmadienį, spalio 15 d., į Clevelande rengiamą Lietuvų Dienos

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST / LICENSED

Miller Memorial Health Care Center is seeking an inpatient and outpatient licensed Physical Therapist to add to its growing rehabilitation clinic. \$35,000 plus benefits. Great working environment. Contact Edward Fabian, Administrator, **Miller Memorial Health Care Center**, 486 S. Main St., Andover, Ohio 44003. 216-293-5416 (36-42)

TOOL & DIE MAKER

Plastic injection molding company is seeking a qualified Tool & Die maker. Applicant should have experience in close tolerance work required for building and maintaining precision molds, gauges and fixtures. Complete fringe benefit package and competitive salary program. Send resume to:

Engineered Products Inc.

P.O. Box 5959

Bossier City, LA 71171

(36)

MANUFACTURING OPPORTUNITIES PLASTIC

Progressive rapidly expanding company in Streetsboro, Ohio, producing plastic containers on high speed thin wall packaging machines is seeking candidates for the following positions.

MOLDERS

The ideal candidate will have experience in all facets of mold assembly and disassembly. Previous experience working with Windsor, Van Dorn and Husky machines a definite plus.

MOLDING MECHANIC

To qualify you must have proven hydraulic, electronic and electrical skills. You will have the opportunity to put your expertise to work in the areas of daily machine repairs, preventive maintenance and project expansion.

We offer a competitive salary and excellent benefit package. To be considered please send resume to:

Cardinal Packaging Inc.

1275 Ethan Avenue Streetsboro, Ohio 44241

Attn.: Personnel

(36-38)

Pilėnų tuntininkas Remigijus Belzinskas dėkoja savo kadenciją baigiančiai Neringos Tn. tuntininkei Julijai Taorienei už sklandų bendradarbiavimą.

V. Bacevičiaus nuotr.

Neringos tunto 'atžalynas' pirmoje rudens sueigoje.

V. Bacevičiaus nuotr.

LITERATŪRINIS SUSITIKIMAS

Kultūriniai įvykiai parturtina mūsų lietuviškąją būtį, todėl mes gausiai dalyvaujame ypatingai iš Lietuvos atvykstančių ansamblių ir individualių menininkų pasirodymuose.

Ši trečiadienį, rugsėjo 27 d. 7:30 v.v. Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje, rengiamame Literatūriniam susitikime, turėsime progos susipažinti su UNDI-NASVYTYTE, Vilniaus televizijos pranešėja, dramos aktore, literatūrinių tekstų skaitove.

Visi maloniai kviečiami į šį poezijos ir prozos tekstų recitalį.

LIETUVA DIDŽIOJOJE JAV SPAUDOJE

Tomas Brazaitis, Clevelando dienraščio Plain Dealer žurnalistas ir Washingtono biuro šefas, lankėsi Pabaltijo respublikose ir Plain Deale-ryje paskelbė seriją apžvalgi- nių straipsnių, kuriuose atkreipė stiprų amerikiečių dėmesį į Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikų politinę padėtį.

Mūsų raštingieji jaunosios kartos žmonės turėtų parašyti laišku Plain Dealer, pastebėdami, kad Tomas Brazaitis yra akylus ir kvalifikuotas Pabaltijo respublikų politinių įvykių stebėtojas.

Žurnalisto Tomo Brazaičio motina, muzikė Regina Brazaitytė yra Dievo Motinos parapijos vargonininkė.

PIRMINIŲ RINKIMŲ DEBATAI

Moterų balsuotojų lygos surengti kandidatų į Clevelando miesto mero vietą pirminių rinkimų debatai įvyko rugsėjo 26 d. Televizijos 3-jo

kanalo studijoje, iš kur buvo transliuojami.

Debatų koordinatore buvo Gražina Kudukienė. Juozas Stempužis, Tėvynės Garsų radijo vedėjas, buvo vienas iš kviestųjų stebėti debatų eigą TV 3 studijoje.

Į mero vietą kandidatuoja Benny Bonnano, George Forbes, Tim Hagan, Ralph Perk ir Michael White. Pirminiai rinkimai įvyks spalio 3 d. ir, daugiausiai balsų, gavę du kandidatai susitiks baigminiuose rinkimuose lapkričio 7 dieną.

OKTETO KONCERTAI LIETUVOJE

Clevelando vyrų okteto koncertinės kelionės į Lietuvą vadovė Ingrida Bublienė telefonu iš Vilniaus pranešė, kad Vyrų oktetas ir solistė Irena Grigaliūnaitė turėjo labai sėkmingus koncertus Vilniuje, Panevėžyje ir Alytuje. Sekmadienį, rugsėjo 24 d., oktetas giedojo mišiose Vilniaus arkikatedroje, kurias atnašavo arkivyskupas Julijonas Steponavičius.

Oktetas rugsėjo 25 dainuos Šiauliuose, rugsėjo 27 Klaipėdoje ir rugsėjo 29 Kaune. Ingridos Bublienės pranešimu, Kaune Oktetas tikisi gauti audienciją pas Lietuvos kardinolą Vincentą Sladkevičių.

Oktetas išskrenda iš Vilniaus spalio 1 d. ir Clevelandą pasieks spalio 3 dieną.

(jst)

LENGVOSIOS ATLETIKOS RUNGTYNĖS

Naujai atgaivinta Clevelando LSK Žaibo lengvosios atletikos sekcija rengia savo tradicines lengvosios atletikos rungtynes jauniausioms prieauglio klasėms, rugsėjo 30, šeštadienį, 1:00 val. p.p. FOREST PARK MIDDLE SCHOOL stadijone, Elinore

Prez. A. Smetonos mirties minėjimo Clevelande rengėjai ir svečiai: P. Skardis, J. Budrienė, U. Nasvytytė, P. Nasvytis, B. Smetonienė, A. Smetona, N. Kersnauskaitė ir kun. G. Kijauskas, SJ.

V. Bacevičiaus nuotr.

Prezidento Antano Smetonos mirties sukakties minėjimas

Prezidento Antano Smetonos 45-rių metų mirties minėjimas Clevelande prasidėjo šeštadienį, rugsėjo 16 dieną Visų Sielų mauzoliejuje, ku-

Ave prie E. 272 St., Euclid, Ohio.

Varžybos numatomos penkiose klasėse, berniukams ir mergaitėms: C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.), F (7-9 m.) ir "pipirams" (5-6 m.). Dalyvavimas atviras visiems.

Atžymėjimų išdalinimas ir dalyvių pobūvis bus tuoj po rungtynių, Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje.

Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į EGLĘ LANIAUSKIENĘ 383-8686.

Dalyvauti kviečiami ir iš kitų kolonijų. Žada atvykti būrelis iš Toronto.

KULTŪROS PREMIJOS ĮTEIKIMAS

Š.m. lapkričio 12 d., sekmadienį 2 val. p.p., yra šaukiamas Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos susirinkimas Lietuvių Namuose, Clevelande, kurio metu bus įteikta metinė Kultūros premija.

10 val. mišios Dievo Motinos šventovėje už mirusius narius. Pietūs 12 val. Lietuvių Namuose.

Visi kviečiami atsilankyti.

riame palaidoti prez. A. Smetona ir jo žmona Sofija. Nepaisant smarkoko lietaus, susirinko virš keturiasdešimties asmenų būrys.

Minėjimą, trumpu žodžiu, pradėjo Tautinės S-gos skyriaus pirm. Jadvyga Budrienė Dalyviamas sugiedojus Lietuvos himną, skyriaus vicepirm. A. Mackuvienė padėjo rožių puokštę šalia žvakučių rato. Savanorių-kūrėjų, Ramovėnų ir Šaulių atstovai uždegė iš Lietuvos atvežtą tautinių spalvų žvakę. Nuo jos, simbolinei jungčiai, mažesnes žvakutes uždegė kitų organizacijų atstovai – Lietuvių Bendruomenės, Tautinės S-gos, Korp! Neo-Lithuania, Skautų, Ateitininkų, Birutiečių, Amerikos Lietuvių Tarybos ir iš Lietuvos viešintys svečiai – mauzoliejuje damiai aidint visų giedamai "Lietuva brangi" giesmei-dainai. Klebonas kun. G. Kijauskas, SJ, paskaitė tai progai skirtas maldas, po kurių visi sugiedojo Marija, Marija.

Sekmadienį, rugsėjo 17 d., Dievo Motinos šventovėje buvo atnašautos šv. Mišios už prez. A. Smetonos sielą. Kleb. G. Kijauskas, SJ pasakė jautrų pamokslą, giedojo solistė Aldona Stempužienė.

Ketvirtą valandą po pietų, Dievo Motinos parapijos auditorijoje, virš dviejų šimtų

žmonių susirinko pagrindiniam minėjimui. Prelegentas inž. Jaunutis Nasvytis atpašo kojo svarbesius bei įdomesnius prezidento biografijos, filosofijos ir valstybinės veiklos bruožus. Po jo sekė lt. Po vilas Skardis, skaitęs to laiko tarpio prisiminimus apie Užlenio dvarą.

Po trumpos pertraukos meninę programą pradėjo prezidento anūkas, pianistas Antanas Smetona, išpildęs Ludwig van Beethoven sonatą "Les Adieux" (As-dur) Nr. 26, Op. 81A. Pabaigai, minėjimo pranešėja Dalia Bankaitienė perskaitė Aurelijos Balašaitienės odę "Viejoj Vainiko".

Tautinės S-gos valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems prie minėjimo prisidėjusiems: kleb. G. Kijauskui, SJ, solistei, kalbėtojams, menininkams, pranešėjai, organizacijų atstovams, vaišių talkininkams ir visiems minėjimo dalyviams.

Anastazija Mackuvienė

• ALT CLEVELANDO SKYRIUS, per pirm. inž. A. Pautienį, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• BRONĖ ir VYTAUTAS MIKLIAI, St. Peresburg, Fl., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

Dalis publikos prez. Antano Smetonos minėjime Clevelande.

V. Bacevičiaus nuotr.

Kviečiame dalyvauti 10-me metiniame PABALTIEČIŲ BENDRAVIMO VAKARE

šeštadienį, rugsėjo 30 d. 7:30 v.v.
Lietuvių Namuose

Koncertinę dalį atliks operos solistė
AUDRONĖ GAIŽIŪNIENĖ iš Chicago
akompanuos
DANUTĖ LIAUBIENĖ

Šilta vakarienė, baras, loterija, muzika, šokiai.
Bilietus po \$15 iš anksto užsisakyti pas J. Budrienę tel.
486-3912, G. Gašką 731-0144 ar B. Pautienienę 383-8225.

Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas

DIRVA

DIRVOS Fax (216) 431-1614

ATTITASYMAS

V. Matulionio recenzijoje Lietuvos pianistų koncerto Clevelando lietuviams (Dirva Nr. 35, 9 psl.) trečios skilties pradžioje, renkant buvo praleistos kelios eilutės, kas iškreipė mintį.

Žemiau spausdiname pataisytą tekstą:

Antroji rečitalio dalis priklausė Jurgiui Karnavičiui. Jos pradžią sudarė Mikalojaus Konstantino Čiurlionio Trys preliudai. Jei ankstyvesnėse rečitalių apžvalgose buvo minėta, kad Čiurlionis mūsų pianistams vis dar "nė lengvai įkandamas", tai Jurgis Karnavičius šiuo rečitaliu įrodė esąs pianistu, kuris Čiurlionio mintį ne tik gerai supranta, bet taip pat sugeba ją vaizdingai atskleisti ir klausytojams. Šiuose preliuduose buvo daug gražaus tamsos ir šviesos žaismo, įdomiai išnaudotų slinkties efektų, niekad neprarandant to Čiurlioniui būdingo slaptingo atspalvio. Tai nebuvo sunkiu roplio žingsniu slenkanti mistika, bet energijos ir vidinės ugnies pilna vizija, retai girdima kitų lietuvių pianistų skambinime.

Dėl praleidimo atsiprašome.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

J. Kavaliūnas, N. Smyrna B.....	5.00
E. Keresevičienė, Miami B.	5.00
C. Numgaudas	10.00
V. Dzigas, Omaha	15.00
G. Bučnys, Cleveland	5.00
A. Dovydaitis, St. P'burg	5.00
ALT S-gos Detroitio Sk.	25.00
R. Gulbinas, Palos Park	25.00
R. Dreher, Laramie	25.00
V. Miklius, St. P'burg	25.00
Tėv. dr. T. Žiūraitis, O.P.	
Washington	10.00
A. Butkus, Chicago	1.00
B. Gaidžiūnas, Mentor	10.00
G. Valiukėnas, Chicago	5.00
P. Račiukaitis, Baltimore	5.00
A. Bliudžius, Southfield	25.00
A. Gyls, Cleveland	0.50
S. Virpša, Chicago	
a.a. Edvino Balcerio	
atminimui pagerbti	25.00
A. Skridulis, Daytona B.	25.00
Tėv. dr. T. Žiūraitis, OP	
Washington	18.00
T. Palionis, Middleton	15.00
A. Žolynas, Escondido	15.00
V. Lenkevičienė, Chicago	10.00
A. Marchertas, Downers G.	15.00
V. Benokraitis, W. Spring	10.00
G. Kenter, Danbury	25.00
J. Adomaitis, La Salle	10.00
M. Macevičius, Chicago	5.00
H. Rukuiža, Berwyn	5.00
A. Benas, Cleveland	5.00
M. Peckus, Chicago	5.00
J. Bironas, Livonia	5.00
H. Idzelis, Cleveland	5.00
V. Židžiūnas, Centerville	5.00
J. Mildažis, Juno Isle	50.00
W. Žiedonis, Willoughby H.	15.00
E. Bulotienė, Detroit	5.00
A. Kazis, Hot Springs	20.00
P. Bartkus, Richmond Hill	5.00
A. Simėnas, Dorchester	5.00
V. Knistautas, Cleveland	5.00
I. Vileniškis, Wayland	50.00

Uždegant žvakutes prie prez. A. Smetonos palaikų mauzoliejuje: kun. G. Kijauskas, SJ, A. Mackuvienė, V. Stuogis, P. Nasvytis, viešnia iš Lietuvos Undinė Nasvytė, B. Smetonienė, J. Tallat-Kelpšienė, S. Gedgaudienė ir J. Stempužis.

Dirvos 75-čiui paminėti samatą ruošia centrinio komiteto išdininkės. Iš k.: Verutė Lenkevičienė ir Ona Daškevičienė.

ATVYKSTA VILNIEČIAI

Chicagos lietuviai labai domisi Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansambliu. Margučio rengiami koncertai bus spalio 7,8,9 dienomis Jaunimo centre.

Vilniaus universiteto ansamblis spalio 8 d. sekmadienį, 10:30 val. r. giedos šv. Mišiose šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette parke. Tą pačią dieną 3 val. p.p. atliks antrąjį koncertą. Po koncerto rengiami pietūs ir ansamblių pagerbimas Jaunimo centro apatinėje salėje. Čia ansamblio nariai atliks humoringą programą. Vietų skaičius ribotas. Dalyvavimo auka 10 dol.

Bilietai į spalio 7, 8 d.d. baigiami išparduoti. Dar yra bilietų į spalio 9 d., pirmadienį, 7:30 v.v. rengiamą koncertą. Rezervacijų bei informacijos reikalaujama kreiptis į Margučio raštinę, 2615 W. 71 Street. Tel. (312) 476-2242.

Spalio 10 d. yra numatytas ansamblio vizitas Chicagoje veikiančiame Illinois universitete ir miesto apžiūrėjimas. Spalio 11 d. ansamblis išvyks į Detroitą, o paskui į Clevelandą, Toronto ir Motrealį.

(ptr)

Buvusiam čiurlioniečiui, kuris priklausė Čiurlionio ansamblui Vilniuje,

A + A

VYTAUTUI MOZOLIAUSKUI

mirus, jo žmoną ELEONORĄ, seserį, Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro vadovę ONA MIKULSKIENĘ, dukteris GIEDRĄ ir MIRGĄ, skulptorių RAMOJŲ MOZOLIAUSKĄ su šeima, gimines ir draugus, giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

LTM

Čiurlionio ansamblis

A . A

VYTAUTUI MOZOLIAUSKUI

mirus, jo žmonai, dukroms ir sesutei ONAI MIKULSKIENEI reiškiame nuoširdžiausią užuojautą.

Bronė Tamošaitienė
ir šeima

A. Banys, Bloomfield H.	25.00	N. Raškienė, N. Britain	15.00
J. Gepneris, Union Pier	5.00	dr. D. Degesys, Gates Mills	15.00
B. Veitas, Milton	25.00	L. Sabaliūnas, Hot Springs	5.00
B. Juodelis, Willouwbroad	5.00	J. Naujokaitis, Cleveland	10.00
B. Steponis, Seven Hills	20.00	Santaros-Šviesos Federacija	60.00
R. Mieželis, Miami	25.00	A. Ruigys, Los Angeles	15.00
A. Reivitis, Jupiter	10.00	A. Liutkus, Cleveland	10.00
Korp! Neo-Lithuania		V. Mošinskis, Jupiter	5.00
Vyr. Valdyba	250.00	M. Juodviršis, Montreal	20.00
E. ir J. Sinkiai, Santa Monica		Dr. F. Mickevičius, Shaker Hts. ..	6.00
a.a. Edvino Balcerio		A. Petrakis, Richmond Hill	25.00
atminimui pagerbti	50.00	J. Raskauskas, Cleveland	10.00
K. Vaitys, S. Barbara	10.00	ALT Clevelando sk.	25.00
A. Kukučionis, Tinley Pk.	5.00	P. Kaunas, Cleveland	10.00
B. Krištopaitis, Chicago	5.00	J. Duda, Boston	5.00
A. Diržys, Woodhaven	10.00	V. Čyvas, Cleveland	5.00
K. Žukauskas, Sunny H.	20.00	K. Giedraitis, Livonia	10.00
I. Kumpis, Miami	25.00	M. Remienė, Westeester	5.00
K. Mitinas, Fremont C.	5.00	P. Klimas, Paryžius	5.00
Tėv. dr. T. Žiūraitis, OP			
Washington	30.00		
M. Eimont, Cherry Hill	25.00		
L. Dubray, Portage	10.00		
Dr. V. Skirgaila, Palos Verdes ...	30.00		
D. Misiulis, Lockport	5.00		
V. Bačanskas, Baltimore	10.00		
Dr. A. Aželis, Cleveland	5.00		
Rev. V. Kriščiunevičius,			
Southfield	10.00		

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

A + A

VYTAUTUI MOZOLIAUSKUI

mirus, jo žmoną ELEONORĄ, dukras MIRGĄ ir GIEDRĘ, seserį O. MIKULSKIENĘ nuoširdžiai užuojaučiame

Stefa ir Jonas
Garlai

• LITHUANIA MY HERITAGE. Knyga anglų kalba. Pagrindinės informacijos apie Lietuvą. 400 psl. 1300 iliustracijų.

Kaina su persiuntimu \$22.75. Užsakymus siųsti "Tėviškėlė", 4346 So. Western Ave., Chicago, IL 60609